



Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Titulus II. De beneficiatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

sed etiam beneficium, & officium, & dignitatem iuxta *extrav. Pii V* apud *Navarr. c. 27. n. 219.* Illud quoque à *Laymanno l. 1. Tr. 5. par. 2. c. 5.* bene notatur clericos in sacris ordinibus constitutos non amittere privilegium fori, nisi eo propter crimen

aliquod, per Iudicis sententiam priventur. *Covar. l. 7. var. c. 20. Silv. v. clericus 113. Barb. in c. praterea de apostat. Item in c. clericis de cler. coniug. Zerola v. clericus. n. 16. Fachionius l. 9. c. 28. Jacob. de Grass. l. 2. c. 3. n. 4. & seq.*

TITULUS II.

De Beneficiatis.

Rostquam in communi vere Clerici deserunt, (tempore *Silvestri I.* ut *Carolus à Mansfeld* post alios docet *c. 6. militia sacra*) sua cuique portio in alimoniam tributa est, quæ Canonica portio primùm, mox Beneficium ecclesiasticum appellata est, cuius quia non unum genus est, magnam differendi materiam Canonum Doctoribus attulit. Quæ igitur in rem nostram, breviter examinabimus.

§. I.

Quid Beneficium, & quoruplex?

I. Beneficium ecclesiasticum nihil aliud est, quam *Ius perpetuum percipiendi fructus ex bonis ecclesiasticis propter aliquod officium spirituale, auctoritate Ecclesie constitutum.* Explico Dicitur.

1. *Ius perpetuum.* Intellige, per se & ex natura sua. Aliquæ enim fieri potest, ut non sit perpetuum. Bona & fructus Ecclesie non vocantur beneficia, nisi materialiter, seu objective, quemadmodum Ecclesia subinde appellatur ædes sa-

era II. *Ex bonis ecclesiasticis, quæ nimirum Deo consecrata, & Ecclesie donata sunt.*

- III. *Propter officium aliquod spirituale.* cuiusmodi est cura animarum, chorus, lectio horarum canonicarum, &c. Unde illud vulgò receptum, *Beneficium datur propter officium.* Videlicet, ne Ministri necessarii desint. Et *Calvinus dixit. l. 4. instit. c. 3.* longè absurdissimum esse, quòd pueri quoque vix decennes Papæ concessione episcopi facti sint. Hi enim, ut maxime velint nullo fungi ecclesiastico munere possunt.
- IV. *Additur Auctoritate Ecclesie constitutum.* ne quis fortè divino iure putet constitutum esse contra communem Doctorum sensum, fundatum in *c. 1. & 2. dist. 22.* ubi dicitur à Romano Pontifice institutos esse Archiepiscopos, Episcopos, & alios dignitatum gradus. *Canis in Reg. 1. iuris in 6. Layman l. 4. tr. 2. c. 1. Barbosa in c. omnes dist. 22.*

II. Beneficiorum genera permulta sunt, Nam. 1. *ex c. cum de beneficio tit. de prebendis in 6.* colligitur, alia esse Regularia, alia Sæcularia. Regularia vocantur, quæ illis solis conferri possunt, qui sub regula aliqua solenni Religionis voto astricti sunt. Sæcularia, quæ participant omni

vot

voto, & regula soluti. Hinc Regulare beneficium habet Abbas & Prior: sæcula-
re verò Canonici, Vicarii Paroхи & simi-
les. II. Sæculare beneficium aliud est
simplex, id est, nulla iuris qualitate affe-
ctum, quemadmodum, promissio, pactū,
aut votum simplex appellatur, quod nul-
la iuris solenni forma afficitur. Aliud
non simplex quod contrario modo aliqua
iuris speciali ac solenni forma decoratur,
Eiuscemodi forma seu qualitas est *Digni-
tas*. *Gubernatio*, *Parochia*, *Cura animarū*, *Iu-
risdictio*, *Administratio rerū ecclesiasticarum*,
gradus honorabilis in choro, *se Collegio clericorū*.
III. Aliud beneficium est *Curatū*. Aliud
non curatum. Cura animarum habet in
foro externo quidem, cui iurisdictio in
alios competit. In interno autem, cui po-
testas data est administrandi Sacramenta.
Hisce qui caret, simplex & non curatū be-
neficiū obtinet. IV. Dividitur in *Dignita-
tem*, *Personatum*, & *Officiū*, sive *Administra-
tionem*. Dignitas est illius, qui habet admi-
nistrationem rerum ecclesiæ, & simul ju-
risdictionem in clericos. *Personatum* ha-
bere dicitur, qui in Ecclesia, cui ascriptus
est, gradum honorificum tenet, quo aliis
clericis supereminet, v. g. in choro Se-
dem altiorem, vel locum ante alios, aut
in ferenda sententia præfertur, ita tamen,
ut omni administratione & iurisdictione
careat. *Officiū* in illis cernitur, qui rerū
ecclesiasticarum administrationem ali-
quā habent. *Tholos. l. 1. loc. 1. t. 27. c. 2. v.* Aliud
beneficium est *Manuale*, quia ad nu-
tum collatoris revocari potest: aliud non
Manuale, sed *Titulare*, quia non nisi cer-
tis ex causis in jure permisis adimi solet
Rodrig. to. 1. q. 34. art. 2. VI. Aliud bene-
ficiū *Electivum*, aliud *Collativum* est. Ele-

ctiva per electionē. cōceditur *Collectiva*
per simplicem, & liberā voluntatē. Qua-
mobrem *mixta* appellare licet, quæ no-
minante patrono, & episcopo instituentē
conferuntur. *Layman tr. 2. c. 10. VII.* Alia
sunt *Patronata*, alia *non Patronata*. Hæc
sine cuiusquam præsentatione conferun-
tur: illa præsentationem patroni requi-
runt cum institutione episcopica. *cum laicis*
c. nullus de iure patronatus. VIII. Alia
sunt *Collegiata*, eorum videlicet, qui Col-
legium constituunt, alia *non Collegiata*,
quæ conferuntur illis qui non constitu-
unt Collegium. Collegii nomine intel-
ligo Cœtum clericorum habentium Si-
gillum, & arcam communem, vel qui ha-
bet Capitulum, & prælatum Capituli
caput. *Tuschus conclus. 458. IX* Alia sunt
Patrimonialia, quæ ex patrimonio fundā-
tur, & in eadem familia manent. Alia *non*
Patrimonialia, quæ aliunde fundatio-
nem habent. X. An beneficia sint *Pen-
sio*, *Portio*, & *prestimonia*, dubitatur. Pro
resolutione inspicienda singulorum qua-
litas est. *Pensio* definitur *Ius percipiendū*
fructus ex alieno beneficio. Ex suo enim ut
nemo usumfructum, sic pensionem ne-
mo habere potest. Dividitur variè. Alia
est temporalis, alia spiritualis, alia mixta,
Temporalis datur propter ministerium
aliquod temporale præstitum, ut viro il-
lustri, aut Principi spiritualis è diverso
propter ministerium spirituale datur v. g.
Concionatori, Adjutori Episcopi, aut
Parocho. Media seu mixta fundatur in
solo statu spirituali, non tamen in præstan-
do officio spirituali, qualis est, quæ tribui-
tur parocho seni, aut clerico pauperi, ut
inde alatur. II. Alia datur cum clausula
transferendi, alia non. Clausula transfe-
rendi

D

rendi

rendi est potestas pensionem relinquenti alteri auctoritate alicuius personæ constituta in ecclesiastica dignitate. III. Alia datur cum regressu ad beneficium; alia sine illo. Regressus illius propriè est, cui post resignationem, beneficii pensio tributa fuit. *Portio* removendo latiore significationem, propriè dicitur stipendium, quod illis datur, qui Canonici & Vicarii non sunt, choro tamen serviunt cantando, aut administrando. Olim *congiarii* vocabantur, quibus Imperatores in alimoniam *Congiarium*, id est, munus aliquod donabant. His *portionarii* similes videntur, clerici nimirum annuè percipientes aliquam reddituum partem unde vivant *Præstimonialia* quoque, non unius generis sunt. Aliquando enim clericis in subsidium dantur, ut commodius vivant: aliquando studiosis pauperibus, ut inchoatum literaturæ cursum facilius absolvant, cum obligatione recitandi quotidie aliquas preces. Ex his facile est discernere num prædictum jus, & reditus propriè beneficia sint, examinando secundum definitionem n. 1. datam. Nam si vel perpetua non sunt, vel propter temporale obsequium dantur, vel absq; Ecclesiæ auctoritate constituta sunt non nisi impropiè beneficia appellatur. *Azor II. l. 8. c. 5. Zerola par. 1. v. beneficium n. 1. & seq. Navarr. 10. 1. consil. 52. Barb. prax. exig. pensiones. Reginaldus l. 30. tit. 3. c. 8. inter beneficia impropiè dicta numerat commendam non perpetuam, Coadiutoriam, Hospitale, & prabendas instabiles. Garcia par. 4. c. 4. n. 6. Navarr. l. 3. consil. 9. & Man. c. 25. n. 103. Laym. c. 1. n. 2. & 6. 5. q. 6. Less. c. 34. d. 30. Arragon. 22. q. 100. ar. 4. Rebuffus de pacificis possess. n. 105. Scaphileus de iur. expectativ. r. 1.*

de qualitate beneficior. §. 1. n. 5. Franc. Leopar. 2. c. 27 Tholos. l. 1. r. 1. 26. c. 6 Fagundes de prac Eccl. par. 1. l. 2. c. 4. ubi recitat motum Pii V. Anno 1571. præcipientis, ut clericus cui præstimonialis portio datur *Offic. parvum B. M. V.* recitet. Quam constitutionem hodiè in viridi observantia esse apud Hispanos idem Auctor affirmat. *V. Valens. de benefic. l. 1. r. 1.*

§ II.

De requisitis ad Beneficium.

I. **A** Beneficii ecclesiasticis jure naturali & divino. I. *Fæminæ* excluduntur. II. Nondum baptizati. III. Infantes & amentes. IV. Surdi, muti, aut aliquo aliorum membrorum, seu potentiarum destituti, quia ad obeundum munus, propter quod beneficium datur, inhabiles sunt. V. Hermaphroditum, nisi fortè virilis sexus multum prævaleat *c. sacratas d. 25. Azor II. l. 6. c. 2. Valens. l. 1. tit. 14. n. 1. 2. 3. & l. 3. tit. 7. 5. 3. Less. c. 34. d. 17. Zerola. V. beneficia. Silv. V. beneficium III. n. 1.* Atamen debilitas, aut vitium corporis superveniens, ex quo ad officium præstandum has invalidus, non privat beneficio obtento. Verum si cura animarum conjuncta sit, Vicarius substituendus erit. *c. 1. c. 13. & c. 17. causa. 7. q. 1. Silv. V. Vicarius Armilla eod. v. tit. 111. §. 4. de Coadiutore Parochi.*

II. Jure ecclesiastico à beneficiis excluduntur I. Qui nondum primâ tonsurâ initiati sunt. II. Illegitimè nati, nisi in aliquâ Religione professi sint, vel ab habente potestatem legitimati. Potest autem Episcopus promovere spurios ad primâ tonsurâ.

tonsuram, minores Ordines, & beneficia simplicia tantum. III. Filii hæreticorum, vel credentium hæreticis, fautorum, receptorum, ac defensorum: nepotes item qui hinc filiorum nomine comprehenduntur IV. Qui matrimonium contraxerunt licet nondum sit consummatum. V. Bigami, quia Ordinum incapaces sunt. Dispensare tamen episcopi possunt quoad minores ordines, & beneficia simplicia. VI. Qui carent legitimâ ætate. Pro beneficiis omnino simplicibus, maximè si pro minoribus fundata sint, anni septem sufficiebant olim, nunc verò, quemadmodum pro quocunq; etiam Canonicatu necessarii sunt 14. anni, saltem inchoati, *Conc. Tr. sess. 23. c. 6.* Pro beneficiis, quæ maturitatem iudicii, & prudentiam deponunt, vel curam animarum annexam habent, anni viginti quinque, minimum inchoati. Ad dignitates & personatus, quibus non adjectet animarum cura, requiritur ætas annorum viginti dùm h. e. ut completi sint. Deniq; pro episcopatu triginta anni completi exiguntur. In his tamen & similibus multis non raro dispensatur cum filiis Regum & Principum. *Azor II. l. 6. c. 5. Silv. V. benefic. 111* Deniq; ad beneficium regulare requiritur, ut sit eiusdem Ordinis protestus, vel certè promittat, se intra præfixum tempus suscepto habitu professionem editurum. *Armillæ 1. n. 80. Silv. n. 11. Azor II. l. 6. c. 4. Less. c. 34. d. 17. Laym. l. 4. tr. 2. c. 8. Zerola par. 1. v. beneficium ad octavum ubi sic præfatur. Habeantur pro non dictis, quia non obli-*

vantur.
III. Nemo beneficium validè acquirit, qui vel conjugatus est, vel excommunicatus, suspensus, interdictus, irregularis, si-

lius hæretici intrusus, simoniacus, vel qui ad preces hæretici alicuius præsentatur. *c. Postulasti de clerico excomm. c. dilectus de consuet. c. 1. de postulat. Pralat. c. quicunq; 2. c. statutum 15. de heret. in 6.* Ad pleniorum doctrinam spectant ea, quæ à DD. annotantur, videl. 1. Non tantum collatio beneficii, sed etiam præsentatio, postulatio, & resignatio in favorem excommunicati, suspensi & interdicti irrita est. *Covarr. in c. alma 1. p. §. 7. n. 1. & 2. Glo. in c. postquam 3. de elect. Rebuffus §. formula dimissoriarum. V. par. 111. tt. 16. §. 2. n. 7.* II. Quorundam opinio non omnino rejicienda est, suspensione vel interdicto non ita reddi indignos, ut collatio sit ipso iure irrita, sed quod irritanda sit, & antequam hoc fiat, retineri beneficium posse, *Silv. V. Episcopus IV. n. 4. Suar. V. disp. 26. sect. 3. & disp. 27. sect. 5. n. 25. Tanner. 22. d. IV. q. 6. 175. 111.* Si alicui ante excommunicationem facta sit collatio, in excommunicatione verò acceptet, valida erit. *Covarr. l. 3. Var. c. 16. n. 4. 14.* Idem dicendum, si quis in excommunicatione electus aut præsentatus sit, & acceptet, post absolutionem *Innoc. Ostiens. Felinus & alii apud Sanchez l. 8. de dispensationib. disp. 7. n. 12. v.* Si quis ignorantia probat ignoret, se excommunicatum esse, & beneficiū acceptet, talis acceptatio valida erit: quod etiam de electione & præsentatione dicendum est. *Navarr. in c. fratres de penitentia dist. 3. n. 45. Glo. in c. Apostolica. 9. de clerico excomm. Felinus. Cardin. Less. c. 34. n. 117. Azor II. l. 6. c. 7. Zerola par. 1. V. beneficium tertium dubium. De pensione ecclesiastica quid dicendum V. par. 111. tt. 16. §. 11. 7.*

IV. Ad beneficii consecutionem scientia requiritur juxta uniuscuiusq; qualita-

tem & exigentiam. *c. cum in cunctis de elect.*
Co Tr. sess. 22. c. 2. in assumendis ad cathedr.
ecclesias exigit, ut sit Doctor, aut Licentia-
tus in Theologia vel jure Canonico, vel
saltem publico alicuius Academiae testi-
monio ad alios docendos idoneus osten-
datur. Eadem doctrina requiritur in
Archidiaconis, & multo magis in Cardi-
nalibus, qui sunt velut oculi in mystico
Ecclesiae corpore. V. Co. Tr. f. 24. c. 12. ubi
non verbo praecipendi, sed hortandi uti-
tur V. Vallens. l. 1. de benef. tr. 16. Prater
haec examine praevio opus est, exceptis
quos ad beneficia non parochialia Uni-
versitas aliqua praesentat, sine quo irrita
potest esse institutio. Haec autem in ipsa
electione & institutione quo modo ser-
ventur, viderint illi, quorum interest.
Azor II. l. 6. c. 6. Zerola par. 1. v. beneficium
ad quintum Vallens. l. 1.

V. Non minus necessaria est inten-
 tio, seu certa voluntas ecclesiastici status,
 vel ordinis muneri suo necessarii. Ac
 Primò quidem Beneficium curatum,
 cuiusmodi est Parochai eo animo suscipere
 debet unusquisque, ut intra annum Sa-
 cerdotio initiatur, aliter qui faciunt,
 mortali peccato obstringunt se, & resti-
 tuere fructus tenentur, nisi per idoneam
 substitutum manus suam obierit. *Secundò,*
 qui beneficium curatum ita suscipit, ut
 dubitet, an Sacerdotio intra annum ini-
 tiari velit, si non initiatur postea, fructus
 restituendorum reus est. *c. Commissa de*
ele. in 6. Sylv. V. beneficium III. q. 23. Tertio
 Ad beneficium simplex sufficit intentio
 conditionata sacrum ordinem suo tempore
 assumendi, inq; eo statu permanendi, do-
 nec mutatio aliqua, vel circumstantia
 vel circumstantia aliud suadeat. Nam

in hoc modo procedendi nulla apparet
 fraus vel iniquitas *Navarr. c. 25. n. 118. &*
seq. Quarto Si beneficio simplici, seu non
 curato annexa est ordinis sacri obligatio,
 tu verò intra tempus praescriptum non vis
 te habile efficere, mortaliter peccas, non
 tamen ad restitutionem fructuum obligaris
 quia Canones in curatis tantum, eiusmodi
 restitutionem exigunt. *Quintò* Cum nulla
 est sacri ordinis suscipiendi obligatio, non
 peccat suscipiens animo quidem in clericali
 statu vivendi, sed absq; facto ordine. *Sextò*
 Beneficium simplex absq; onere sacrum ordi-
 nem suscipiendi, qui eo animo obtinet, ut
 fructus lucretur suo tempore dimissurus,
 & ad saeculare statum reversurus, si inter-
 rea muneri suo satisfaciatur, non censetur
 peccare saltem mortaliter, quia Canones
 eiusmodi beneficiatis permittunt liberum
 reditum ad priorè statum, imò nuptias quo-
 que, ut colligitur *ex c. Ioannes, & c. diversis*
de cler. coniug. Dixi Non peccare saltem mor-
taliter, quia non omnino laudari possunt,
 qui retrò respiciunt, contra quam benefi-
 ciorum institutio & natura exigit: qua-
 mobrem ab omni omnino culpa non vi-
 dentur esse liberi. *c. commissa de elect. in 6. u-*
bi Barbosa plures. Doctores allegat. v. Lessium
c. 34. dub. 26.

VI. Opus est deniq; Canonica institu-
 tione. *Reg. Iu. 1. in 6. ad quam teste Cacerano*
 tria requiruntur 1. ut conferatur ab eo,
 qui potestatem habet, videlicet Magistratu
 ecclesiastico. Nam recipiens à laico ipso
 jure inhabilis est. 11. Vt modo debito con-
 feratur, non per simoniam, fraudem &c.
 111. Vt habilis sit accipiens, non irregula-
 ris, suspensus, *iuxta n. 3 supra positum. c. ex*
frequentibus de institutionibus. ubi multa per
Barbosam cumulantur. Vallens. l. 3. tit. 7.

§. 1. Franc.

§ 1. *Franc. Leo par. 4. c. 32. n. 1. Layman c. 1. n. 3. & c. 14. Silv. l. cit.* Non obstat quorundam Regni consuetudo, qui beneficia quaedam ecclesiastica suo arbitrato conferunt. In eo enim quasi Papae delegati operantur. *Az. II. l. 6. c. 25. Tholos. l. 17. Syntagm. 6. 9.*

VII. Cæterum Canonicam institutionem vocamus eam, quæ secundum Canones & formam ab ipsis præscriptam sit. Estq; triplex. Nam aliquando ipsa beneficii collatio liberè facta, institutio nuncupatur, ut ferè in *t. 7. de institutionibus l. 3. Decretal.* Aliquando immisio, seu deductio in possessionem beneficii collati, quæ jure communi ad Archidiaconum spectat, quando nimirum collatio, vel institutio collativa, seu auctoritabilis præcessit. *c. 7. de officio Archid.* Hodie verò & in nostra Germania, ubi vix auditur nomen Archidiaconi, à Capitulis ferè, Decanis, aliisque Ecclesiæ præfectis fieri solet & in multis ab Episcopo. Deniq; institutio pro collatione non libera sumitur, qualis est, quæ fit ad præsentationem patroni, & specialiter institutio appellatur, eiq; similis est ea, quæ fit ad nominationem vel mandatum alterius, puta Principis, aut Pontificis. Similiter illa, quæ non sine opprobrio Religionis Catholicæ exigitur ab hæreticis Collatoribus, à quibus nominatus & præsentatus Verbi Minister pro ecclesia aliàs Catholica ab Episcopo vel Vicario generali approbatur, & confirmatur *c. ex frequentib. de institutionib.* ex cuius textu (vel officialium suorum) Doctores multi colligunt apud Barb. Vicarios Generales ex vimuneris sui, absq; alia speciali commissione posse instituere ad præsentationem patroni, sicut etiam confirmare electos, quia non libertate exercere, sed ex

necessitate facere dicuntur. *Abb. in c. auctoritate de institut. Az. II. l. 22. Reginald. l. 30. tr. 3. n. 239. Cucchus l. 1. instit. t. p. 10. Barb. de potest. episcopi parte 3. allegat. 72. Zerola l. v. beneficii § ad secundum. Lancelotus l. 1. t. 1. 28. Canisius l. 2. t. 1. 29. de Reg. iur. in 6. Dynus in reg. beneficii eccl. Vallès. l. 1. de benef. t. 1. 6. & 9.*

VIII. Quia institutio beneficii à collatione & præsentatione eiusdem distincta est, si coniungat à Pontifice mandati, ut de beneficio ad Petri collationem pertinente provideatur Paulo, non poterit providere Petrus de beneficio ad institutionem vel præsentationem suam, si eûtante, nec è converso. Nam uno aliquo expresse mandatum ad alia extendi non debet. Institutio enim de beneficio ab episcopo fit, cum juris patronatus est, præsentatio à patrono, collatio à quocunq; qui conferendi potestatem habet. *Anto. Cucchus l. 2. instit. t. 1. 6. §. alii similes casus f. 191. Plura v. apud Az. l. cit.*

IX. Beneficium, legitime obtentum non tollit superveniens excommunicatio, vel alia inhabilitas. *Henriq. l. 13. c. 56. Suarez v. disp. 13. sect. 1. n. 1. Em. Sa. v. beneficium n. 13. Navarr. c. 27 n. 251. Lopez par. 2. c. 93. cir. sin Tannerus. disp. 14. q. 6. n. 177. Zerola par. 1. v. beneficium §. ad tertium dubium.* Cuius rei sufficiens ratio datur, si nullibi in jure exprimitur eiusmodi privatio. Non convenit enim ea nos ampliare, quæ odiosa sunt. *Reg. 15. iur. in 6. odia restringi, favores convenit ampliari.*

X. Quamvis in jure constitutum sit, aliquem beneficio suo legitime adepto privatum esse ipso facto, absq; alia mentione aut declaratione: tamen sententiam judicis tamen possessione & administratione beneficii non privatur, nisi fortè peculiariter in lege exprimat.

Molina l. tr. 2. disp. 96. Azor. l. 1. c. 8. Soto
1. de iust. q. 6. n. 6. Less. c. 29. d. 8. Zerola par. 2.
v. clericus Tanner. lo. cit. quamvis alii con-
tradican cum Nav. c. 25. n. 118. & Carbo
qu. 61. de restitutione. Patet 1. Ex com-
muniori illâ sententiâ, de quâ in Pro-
legom. nostris §. 8. Quod leges pœnam fan-
cientes non obligent ante sententiam ju-
dicis declaratoriam, nisi aliud in ipsa lege
exprimatur. V. Tolet. l. 8. c. 20. II. Re-
pugnat aliter facta executio iustitiæ Chri-
stianæ, quæ lenimento Charitatis & man-
suetudinis temperanda est, iuxta illud
Matth. 18. v. 33. nonne oportuit & te misereri
conservi tui, sicut ego tui miserus sum?

XI Idem dicendum est, de his, & si-
milibus. Fructus non faciat suos, ipso
facto fructibus aut proventibus privatus
sit, careat, amittat, &c. Navarr. c. 25. n. 121.
Henr. l. 13. c. 56. n. 2. & 3. Azor & Less. sup.
citati Zerola par. 1. v. Privatio. Nam eius-
modi verba non necessariò inferunt obli-
gationem dimittendi jam perceptos fru-
ctus, esto dominium amittat. Neq; enim
repugnat aliquem fructus etiam non suos
conservare, iis uti, & frui, quemadmo-
dum Usuarii solent. Addit Tann. l. cit. n. 183.
probabile videri, nec post sententiam cri-
minis declaratoriam beneficium relin-
quendum, & fructus restituendos esse, an-
te peculiare mandatum, & executionem
iudicis. Covar. de matrim. par. 2. c. 6. §. 8.
Azor & Less. citati. V. par. III. st. 16. §. 2.

§ III.

De Residentiâ, & Horis Canonicis.

Quicumq; habent beneficium cu-
ratum, jure divino residere de-

bent, & per se obire munus suum. Colli-
gitur ex c. 12. Jerem. c. 3. Ezech. c. 10. & 21.
S. Ioann. & c. 20. Act. Apost. quibus con-
sonat. c. ad hac. c. extirpanda. de praben. c. quia
nonnulli de cler. non residentib. & c. licet de
elect. in 6. Quos Canones Conc. Trid. sess. 23.
c. 1. acceptat, & confirmat. Cum, inquit,
præcepto divino mandatum sit omnibus,
quibus animarum cura commissa est, o-
ves suas agnoscere, &c. declarat sacro-
sancta Synodus omnes patriarchalibus,
Primalibus, Metropolitanis, ac Cathed-
ralibus ecclesiis quibuscunq;, quæcunq;
nomine aut titulo præfectos, etiamsi S. R.
E. Cardinales sint, obligari ad persona-
lem in sua Ecclesia vel diocesi residentiâ,
ubi iniuncto sibi officio defungi tenean-
tur, neq; abesse posse, nisi ex causa & mo-
dis infra scriptis. Et post alia quædam. Quoniam
autem, qui tantisper tantum abeunt, ex
veterum Canonum sententia non viden-
tur abesse, qui statim reversuri sunt, sacro-
sancta Synodus vult illud absentia spaci-
um singulis annis sive continuû, sive in-
interruptum extra prædictas causas nullo
pacto debere duos aut tres menses exce-
dere, & haberi ratione, ut id ex causa fiat.
Ita Conc. Trid. Nav. c. 25. n. 121. Silv. V. resi-
dentiâ. Catharin. in tract. de resid. Tanner III.
d. 14. q. 6. n. 187.

II. Idem de iis dicendum qui benefi-
cium non curatum, sed simplex obtinent,
quodvis tenue, requiri videlicet, si jus cõ-
munespectes, alsidua commorationem
seu residentiâ. Abb. in c. conquereute. & to-
to serè titulo de cler. non residentibus, ubi
Barbosa. Verùm id ex jure Canonico &
humano tantum provenire probabile est,
& horum temporum consuetudo obti-
nuit, ut abesse liceat saltem in quibusdam.

Imò

Imò quoad Curata, & Dignitates maiores, nec non Canonicatus ecclesiarum Cathedralium in Germaniâ nostrâ juris rigorem temperavit usus. *V. declar. Co. Tr. n. 27.* Quamobrem uniuscuiusq; regionis, ac diocesis statuta, & ulu probabili recepti mores attendendi sunt. *Innoc. in c. si. de cler. non resid. Glo. in extrav. Tonn. XXII. suscepti de electione in v. residentia. Ost. Io. Andr. Panorm. Navarr. c. 25. n. 121. Barb. in c. pervenit de appell. Azor. II. l. 7. c. 7. Comitulus l. 1. q. 61. quin. 4. addit, peccatum esse mortiferu canonicis, si non conveniant in templo ad canendas divinas laudes; idq; ex gravitate poenæ collegi, quæ sit depositio c. ult. dist. 92. Præterea nondum consuetudine impetratum esse, ut Canonici per aliû inservire possint. Quod maiori dîtquisitione & declaratione indiget.*

III. Qui absq; legitimâ causâ absunt, fructus beneficii non faciunt suos, isq; privandi sunt causâ prius examinata c. ex parte 1. & seq. de cler. non residentib. *Conc. Trid. sess. 23. c. 1. ubi indicatur, curatos, qui non resident, tutâ conscientiâ usurpare & retinere fructus non posse: quod aliqui putant in eo rigore receptum non esse, dummodo per Vicarium, absque damno administraretur officium, quod curandum utiq; semper ab iis, qui quarumq; ex causâ à loco residentia suæ recedunt. Lancelotus l. 11. 19. Mosconius l. 1. c. 21. ci. fin. Franc. Leo parte 3. Thesauri eccles. c. 132. Laym. l. 4. tr. 2. c. 6. Ign. Lopez in pract. c. 54. Lud. Lopez par. 2. instructorii c. 98. Silv. V. residentia n. 6. Armilla 20d. n. 3.*

IV. Causæ excusantes à continua residentia generatim quatuor sunt, puta, Charitas, Necelsitas, Obedientia, & evidens Ecclesiæ, vel reip Utilitas. Ad Charitatem spectat amor sublevandi proximû

in rebus adversis, componendi lites, & reparandi amicitias, sublevando inopes, afflictos & opressos. Ad Necelsitatem aer, infectus, ægritudo, inimicitia capitales, lis de beneficio mota: quin etiam pro peregrinatione aliqua ab episcopo impetrari licentia potest. Obedientia causa abesse potest Beneficiatus mandato Papæ, vel occupatus servitio Curia, Apostolica. Verum maior aliquanto in Curatis causa requiritur. Deniq; Ecclesiæ utilitati serviunt negotia expedienda, Synodus ecclesiastica, vel Imperatoria: docere vel addiscere Theologiam, Philosophiam, & jus Canonicum, Qui Theologiae aut iuri Canonico student, abesse possunt etiam sine speciali licentia annis quinque secundum iura: alii tamdiu, donec cursum absolverint. Illis verò, qui docent ac profitentur, nullum tempus definitum est. Excusantur quoque duo Canonici, & inter præsentibus numerantur, qui episcopo adsunt, & interserviunt, ac multo magis qui summo Pontifici, modo id fiat principaliter ad serviendum, non verò ad procuranda beneficia secundum Angelum. *v. clericus 7. §. 2. Navarr. c. 25. n. 121. Barb. l. 3. vot. decis. dub. 2. Lud. Lopez p. 2. instruct. c. 98. No. 1. Quod de Canonicis episcopo assistentibus dicitur, non de solis Cathedralibus intelligendû esse ex c. de cetero de cler. non residentibus, sed etiam ecclesiarum Collegiatarum, quia nullum inibi verbum est, quo excludantur. No. 11. Licet eiusmodi absentes non percipiant distributiones quotidianas ordinariè, si tamen in his solis redditus contineantur, earum participes fore ne privilegium juris inutile reddatur.*

datur. *Garcia c. 2. Monet. q. 8. Barb. inc. de catero l. 6. annotationes ad c. 1. sess. 23. Conc. Trid. de necessitate residendi.*

V. Beneficiarius, cuius reditus ad vitæ sustentationem quocunq; modo sufficiunt, ad legendum Horas Canonicas tenentur. Sic enim ex *c. Elcutherius c. Presbyter manè & c. clericus victum dist. 91.* colligimus, & supponitur à Concilio Lateran. sub Leone X. ubi *sess. 9.* privantur fructibus suis, qui Horas Cano. non legunt. *v. Bellarm. l. 1. de bonis operib. c. ult. Bonart. l. 2. de Hor. Can. c. 4. Dixi.* Cuius reditus sufficiunt. Nam si aded tenues fuerint, ut non nisi tertiam partem necessariæ sustentationis, adferant, non videntur obligati quibus obveniunt, saltem ad omnimodam & plenam recitationem. Octo aureos non sufficere putant aliqui, ut *Sorus l. 10. q. 5. art. 3. alii 16. ut Sanchez & alii apud Fagund. de prec. Eccl. pag. 92. alii 20. ut Ledesma:* nec quisquam, nisi in pacifica possessione sit, obligari videtur. *Siv. n. 3. Armilla n. 1. Less. c. 34. d. 31. Bonacina to. 1. pag. 51. Reginaldus l. 30. tr. 3. c. 4. Tolemus l. 2. c. 12. Sanch. l. 2. Conf. d. 62. pag. 246. Diana p. 2. tr. 12. res. 9. & p. 5. tr. 5. resol. 25. Layman. l. 4. tr. 2. c. 5.* Caterum valdè conveniens est tum Ecclesiæ, & fundatorum intentioni, tum ipsius beneficiarii conditioni & tacitæ promissioni ut si, tenues reditus percipiat, saltem aliquoties per annum, puta, festis diebus, prout pia ratio dictaverit, preces horarias persolvat.

No. Prædictam exceptionem de tenui beneficio, maior Theologorum pars, & si *Fagundez pag. 93.* credimus, communis juris Canonici interpretum schola nō admittit, à qua sibi ipse putat non esse

recedendum: quia in *c. clericus dist. 91.* statuitur, ut clericus, qui ab ecclesia sua commode non alicur, quærat artificiorum aliquid, ex quo victum & vestitum parat, vel ex agricultura post sui muneris & officii pensum persolutum. Adde, quod accessorium sequitur principale, hoc autem est spirituale jus ad colligendos fructus, quamvis tenues: ergò obligatio recitandi horas, tanquam accessorium debet sequi. Præterea qui sciens ac prudens pauperem uxorem duxit, alere tenetur & subire omnia matrimonii onera; Item qui militiæ nomen dedit pro exiguo stipendio tenetur militare pro illo. Deniq; hic non intervenit propria commutatio unius rei æqualis pro alia, ut in cæteris contractibus: ac proinde non licet ita argumentari: Beneficium est tenue, & quod percipio parum est, ergò vel nihil, vel parum pro eo orandum est. Ita ferè *Fagundez*, qui non facile persuadebit, nisi manifestè doceat, mentem ecclesiæ esse, ut pro parvo & magno proventu idem onus portetur. Deinde quid fiet nobilibus, an quia non sufficiunt reditus, artificium vel agriculturam exercebunt? Maneat igitur prior opinio probabilis, etsi posteriorem ut magis piam suadeamus.

VI. Qui horarum lectionem absq; iusta causa negligit, duplicem reatum contrahit, nimirum peccati mortalis, & restituendi fructus pereceptos. Est communis opinio, supponendo Decreta summorum Pontificum recepta esse. Equidem de peccato sic intelligi debet, ut aliis in rebus, peccatum fore mortiferum, si notabilis pars omittatur, qualis est Vesperarum v, g. aut Completorii: nec ad sit
alla

ulla causa, quæ excusare queat.

De restitutione fructuum extat *Decretum Conci. Lateran. sub Leone X. sess. 9. Can. 9.* ut nemo beneficium habens, qui elapsis 6. mensibus ab eius consecratione, sine legitimo impedimento officium divinum recitare omiserit pro tempore, quo non recitavit, fructus suos faciat: imò teneatur eos, tanquam rem injustè captam impendere in fabricam beneficij, aut in elemosynas pauperum. Idem statuit *Pius V. in bullâ relata à Navar. c. 25. nu. 122.* Vbi DD. duo notanda movent. *Primum est*, non requiri sententiam declaratoriam Iudicis, sed ipso facto restituendos fructus esse: quòd dicat, *ut iniuste perceptos* retineri non posse. *Alterum*, restitutionem faciendam pro ratâ omissionis, hoc est, ut quanta fuerit omisso, tanta sit restitutio pro neglectu omnium horarum unius diei, redditus illi tempori respondentes, pro dimidio die dimidiam partem, & sic consequenter. Verùm, quod aliqui urgent, contra iustitiam peccare omittentem, adeoque ex naturâ rei & jure naturali ad restitutionem teneri, nondum satis exploratum est. De restitutione quoad proportionem, seu *pro rata* verum est, si Canones cum isto rigore recepti sunt. Certe usus, & praxis horum locorum aliud indicare videtur: cum videamus ab episcopis neminem conveniri, aut puniri propter neglectum horar. Canonicarum, licet, multos esse reos planè manifestum, & notorium sit.

Quod verò *Reginaldus n. 44. cum Suario* dicit ab hominibus doctis, & piis non dubitari, quin Bulla Pii V. ita sit usu recepta, ut obliget, vel supponit ubique promulgatam & notam esse, vel sufficere promulgationem Romæ factam: quod utrumque

incertum est, cum multi Religiosi, adeoque publici professores ignorarent citatam Bullam, nisi in libris aliorum editis legissent. Probabile igitur est, quod etiam *Hermannus Busenbaum* novissimè scripsit in *Medulla Theologia moralis*, ubi Bulla Pii V. non est recepta, beneficium ad dictam restitutionem non teneri. Unde ulterius sequitur, non committere duplex peccatum, videlicet contra Iustitiam, & contra Religionem simul: sed contra Religionem tantum. *Diana p. 2. tr. 12. Resol. 22. Silv. V. Clericus IV. §. 23. Zerola Par. 1. v. Beneficia. pag. 93. Escobar Tr. 5. Exam. 6. c. 13.*

Non deerunt, scio, qui hanc opinionem laxitatis accusent, quibus, quæ *Sanchez tradit l. 2. Consil. D. 82. à n. 2.* oppono. Decretum hoc (: *Concilii Lateran.*) quidam dicunt non esse usu receptum, & sic ex vi illius non obligari beneficiarios non recitantes restituere fructus. Ita nonnulli valde docti recentiores Magistri in suis scriptis *Et Simancas l. 1. Inst. Cath. tt. 9. nu. 208.* dicit, dubitari probabiliter posse, an hæc pœna obliget omnino in foro conscientie, quia hoc decretum usu non est receptum, & paucis innotuit. *Et Soto l. 6. q. 1. a. 6. ad 1.* dicit nondum planè sciri, an fuerit usu receptum. Alij verò dicunt, statutam in hoc Decreto magis videri pœnam, quæ iustè à Prælati imponi potest, quàm ut quis ad eam per se teneatur. Sic *Petrus Soto l. de instit. Sacerd. Tr. De Vita Sacerdotum lect. 4. v. Nec illud. Et nõ abhorret ab hoc Medina l. 1. instr. Conf. c. 14. §. 11.* Nam inter solutiones quas adhibet ad motum proprium Pii V. qui est confirmatio Conci. Lateran. altera est, quod sit pœnalis, & obliget post Iudicis sententiam: Alii verò dicunt decretum Concilij Lateran. obligare, sed non eo ri-

E
gore,

gore, quo sonat. Non enim tam rigidè usu receptum est. Vnde beneficiarius qui unâ vel duabus diebus non recitat, non est cogendus ad fructuum restitutionem, qui correspondent illi diei, quia beneficium non tantùm datur pro horis recitandis, sed etiam pro aliis officiis &c. Ita Sanchez.

VII. Iusta causâ & legitimam impedimentum excusans omittentem Horas à culpâ & pœnâ restitutionis ex communi sensu DD. censetur I. Oblivio involuntaria II. Inculpabilis inadvertentia III. Ignorantia inculpabilis, ut si quis à viro docto vel Confessario audierit, se non teneri ad recitandum primo anno obtenti beneficii, cum decessori suo fructus persolventur, aut quid simile IV. Impotentia loquendi, cæcitas, carentia libri. Nam Concilii Lateranensis mens, ut ex verbis Decreti satis apparet, non punit nisi culpabiliter omittentem, & fructus beneficii ob id iniuste percipientem. Vnde etiam requiritur culpa mortalis. Sic ferè Bonartius De obligatione. Canon. l. 2. c. xi. pag. 387. addens, dictam Concilij legem non videri tam strictè, ut sonat, ubique obligare. Nam Sotus pro omissione totius diei nihil putat restituendum: Medina verò pro diebus octo nihil restituendum: quin etiam si toto anno omittatur, non esse totum integrè & exactè solvendum, sed mediocrem partem fructuum posse reservari. Quæ opinio ut non recipiatur, recipi tamen alia aliorum potest, qui existimant Episcopum vel parochum Horas Cano. omittentem uno die, tantum obligari ad restituendam quintam partem fructuum, retentis quatuor pro aliis oneribus: Canonicum verò satisfacere, si quartam partem restituat; alios si tertiam, quia nimirum præter offi-

cij horarij obligationem alii labores subeundi, ut in Curatis & Parochis manifestum est. Bonar. loc. cit. Bonacina tom. 1. pag. 540. Zecchus De beneficiis cap. 3. Conradus Q. 240. in add. Tol. l. 2. c. 12. Henr. l. 3. c. 13. Sa. V. Beneficium. n. 58. Less. D. 32 n. 177. Rodrig. in sum. c. 146. n. 4. Layman. c. 5. n. 1. Escobar Tr. f. Exam. 6. c. 10.

VIII. Canonici, & alii omnes Choro addicti divinum officium per se in Ecclesiâ iuxta receptam & approbatam consuetudinem persolvere debent, nisi aliud postulet necessitas; consuetudo, vel fundatio. Hinc Concil. Trid. Sess. 24. c. 12. loquens de Canonici & aliis Beneficiariis Choro deputatis. Omnes divina per se, & non per substitutos compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere & inservire: atque in choro ad psallendum instituto hymnis & Canticis Dei nomen reverenter, distinctè, devote que laudare. Ita Conc. Atque hæc videtur prima & radicalis causa chori instituendi fuisse, à quâ, immane quantum, hoc ævo defecimus. Caiet. V. Hora Can. Silv. eod. §. 3. Nau. De horis Can. c. 16. n. 5. Et de orat. c. 10. nu. 47. Roder. in sum. p. 1. c. 145. Zecch. de rep. Christiana c. 24. Az. l. 10. c. 11. q. 11. Less. c. 34. n. 184. Suarez 11. de Relig. l. 4. c. 12. Laym. l. 4. tr. 2. c. 7 Arragonus Q. 83. art. 13. pag. 641. Barb. De Canonici c. 34.

§. IV.

De fructibus beneficiorum, & aliis bonis.

I. **F**RUCTUUM nomine continetur, quicquid ex re percipitur, deductis expensis. Nam quicquid percipitur ex re, est in fructu, seu redditu Abb. in c. Pastoralis

floralis. De Decimis n. 9. l. si à Domino §. fructus
1. De hered. inst. Non omnia tamen, quæ ex
bonis ecclesie proveniunt, fructus appel-
lantur, uti distributiones quotidianæ: eò
quòd id nominis propriè vendicent sibi
quæ domum reducuntur etiam absente
Domino. Glo. in c. càm olim. de mai. & ob.
Franc. in c. Generaliter de ele. in 6. n. 8. Oldrad.
Consl. 118. n. 39. Mend. in Reg. 32. q. 2. Vivius in
Opin. 214.

Fructuum duo genera sunt, alii natu-
 rales, alii Civiles nuncupantur. Civiles
 sunt pensiones domorum, navium, & si-
 milium, quia ex provisione hominum
 proveniunt. Naturalium alij sunt purè ta-
 les, ubi nulla industria cernitur, uti arbor-
 rum, vitium, & simil. *l. fructus ff. de usuris*
Glo. in l. sequitur §. fructus ff. de Vsup. Alij
industriales simul, circa quos operatur hu-
mana industria, ut segetes, frumenta & si-
miles qui nisi seminantur, vix proveniunt.
Abb. in c. Gravis de rest. Spol. n. 2. Menoch. Ca-
su 210. Jam quia præter beneficiorum suo-
rum proventus, alia quoque bona possi-
dere solent Beneficiati ab his primùm or-
diamur.

II. Ecclesiasticorum bona triplicia sunt.
 Patrimonialia, Quasi patrimonialia, &
 ecclesiastica. *Navar. in Apol. de re dit. bene-*
ficiar. Q. 1. Monito 21. & ante illum Felinus in
c. Ecclesia s. Maria n. 7. Patrimonialia cen-
tur, quæ aliunde, quàm ex beneficijs pro-
veniunt, vel eorum intuitu, ut quæ per
successionem, aut industriam, aut ex testa-
mento, vel contractu sunt acquisita. Quasi
patrimonialia quæ acquiruntur ratione of-
ficij seu ordinis clericalis ex salario, aut
honestâ elemosynâ oblatâ. Ecclesiastica,
quæ ad servitium Ecclesie, & eius rector-
is sunt deputata, & ad sustentanda Sacra

ex S. Thom. 22. Q. 99. a. 3. Vel aliter.
Merè ecclesiastica bona sunt, quæ titulo ali-
cuius beneficij ecclesiastici sive majoris si-
ve minoris acquiruntur. Hæc iterum tri-
plicia sunt. Alia enim divino sacrificio de-
putantur: Alia sunt immobilia, ex quibus
nascitur tertia species fructuum, seu redi-
tuum annuorum. Quid juris in ista bona
habeant ecclesiastici, magnis viribus, &
opinionibus disputatur. Fill. Tr. 31. c. 40. n.
100. Azor 11. l. 7. c. 8. Dom. Bannez in 22. Q.
32. a. 6. pag. 1159.

III. Ecclesiastici & beneficiarij bono-
 rum suorum patrimonialium domini
 sunt, habentque liberam potestatem suo
 nomine & auctoritate de iis disponendi,
 quod voluerint. Est communis opinio, &
 manifesta Ratio, quia beneficiorum pos-
 sessio, & status ecclesiasticus non privat
 quemquam illis, quæ iure naturali aut ci-
 vili debentur: alioqui deterioris conditio-
 nis essent, quàm sæculares. Quocirca le-
 ges, quæ alienationem bonorum ecclesia-
 sticorum prohibent, ad propria & patri-
 monialia non sunt extendenda. *Iess. l. 2.*
cap. 4. Dub. 6. Valentia III. Disp. 5. Q. 10.
pun. 2.

IV. Beneficiati reddituum suorum, quos
 ex beneficio ecclesiastico capiunt, nō sunt
 domini absolutè & simpliciter, sed usu
 fructuarii tantum, ita ut tuta cōscientiâ nō
 possint retinere aliquid aut disponere de
 eo, quod ipsis ad commodam sustentatio-
 nem non est necessarium. Pro hac opinio-
 ne allegantur triginta quatuor Auctores,
 inter quos præcipuus *Navarrus*, qui eam
 multis rationibus confirmat. *Tract. de redd.*
eccles. Q. 1. Monito 21. Ex recentioribus ple-
riq̄ue fatentur esse admodum confor-
mem. Iuri Canonico. Nam Clemens l. 2.

Apost. Const. manifestè testatur, esse decimas ad clericos & pauperes alendos ab ecclesiâ institutas, ac proinde vocat patrimonium clericorum, & pauperum. Addit, Episcopos bonorum ecclesiæ dispensatores & administratores esse. In eundem sensum loquitur *Vrbannus I. si. 1. Concil. & c. Res ecclesiæ 10. q. 1.* Res ecclesiæ, inquit, non quasi propriæ sed ut communes & Domino oblatæ cum summo timore non in alios quàm in præfatos usus sunt fideliter dispensandæ. Idem alij Patres & Concilia dicunt: *Causa 12. per tot. Adde Dist. 68. c. Quorum vires.* ubi Episcopi patres vocantur. Et *16. q. 1. c. 63.* mandatur episcopis, ut in quatuor partes divisit ecclesiæ bonis, ex his quartam clericis assignent, secundùm Dei timorem & discretionem. Ex quibus omnibus colligitur, fideles olim non alio fine bona sua ecclesijs donasse, quàm ut inde clerici alerentur suâ parte contenti, ita ut superesset pro satis tectis sacrarum ædiû, & sustentatione pauperum. *Parm. c. Cùm secundùm de præbend. Archid. & Dom. c. Statutum §. assessorem. de refer. Felinus c. Postulati de refer. Covarr. in c. Cùm in officiis de test. n. 2. Molina l. 2. de primog. c. 10. n. 52. Bonac. tom. 1. pag. 750. ad Tannerum l. 2. de libertate eccl. c. 10.* Atque hæc opinio haud dubiè melior, & securior est, adeoque omnibus studenda, qui de patrimonio clericorum, & pauperum vivunt. Sed metuendum, ne aures multorum cupiditas & præiudicium occluserit.

V. Probabile est nihilominus, post certam unicuique beneficiario portionem assignatam, & constitutos diversos titulos, quemlibet acquirere dominium omnium fructuum suorum, ita ut contra iustitiam non peccet, neque ad restitutionem tenea-

tur, si malè consumperit, aut expenderit. Ita ferè huius ævi DD. apud *Molinam Tract. 2. Disp. 144.* Fieri absolutè dominos, colligitur. *ex c. un. de Cler. non resid. in 6.* ubi dicitur. Qui divinis officiis non interfunt (absque iusta causâ nimirum) non sunt domini quotidianarum distributionum, neque faciunt eas suas, sed ad restitutionem sic perceptorum obligantur. Si distributionum quotidianarum Domini sunt, & non sunt, quid ni aliorum quoque reddituum? cùm etiam isti propter divinum officium dentur. Dicunt aliqui dominos vocari, quoad fidelem administrationem. Sed hæc glossa peregrina est, ex quâ sequitur, Abbates quoque suorum proventuum dominos esse. Colligitur 2. *ex Conc. Trid. quod Sess. 22. c. 3. & Sess. 23. cap. 1.* privando clericos absentes dominio fructuum, qui tempore absentiae respondent, satis indicat, beneficiarios, qui officio suo satis faciunt, dominos fieri omnium reddituum suorum. Deinde contra iustitiam non peccare, qui malè expendunt bona suorum beneficiorum, sequitur ex dictis. Nam si domini sunt reddituum suorum malè utendo illis nulli iniuriam faciunt, neque ad restituendum obligantur. Vnde *S. Thom. 2. 2. q. 185. a. 7.* De his, inquit, quæ sunt specialiter suo ului deputata, videtur esse eadem ratio, quæ de proprijs bonis, ut scilicet propter immoderatum affectum, & usum peccat quidem, si immoderata sibi retineat, & alijs non subveniat, sicut requirit debitum charitatis. Hic deesse videtur ista verba. *Non tamen ad restitutionem teneatur: ut oratio compleatur. Dom. Soto l. 10. q. 4. ar. 3. Turrecr. i. si privatum 12. q. 1. Bellamerra. c. cum venerabilis de except. Silv. Restitutio III. q. 5. Covarr. in c. cum in offic. Sarmenus*

par. 4. Binsfeldius. Maldeus. Bonacino Azor. 22. l. 7. c. 8. q. 2. Bānez 2. 2. q. 32. fol. 1165. Layman. l. 4. tit. 2. c. 3. Less. l. 2. c. 4. D. 6. Lugo Disp. 4. Sect. 1. & 2. Busenbau pag. 442. Filliut Tract. 31. c. 4. nu. 101. Hinc sequitur, eos, qui à beneficiatis aliquid acceperunt etiam contra honestatem, & bonos mores, dummodò ipsi ab iniuriâ aliter sint, ad nullam restitutionem teneri vel ecclesiæ prælatis, vel pauperibus: cum nulla his iniuria fiat per alienationem quæcumquè aut dissipationem reddituum ecclesiasticorum.

VI. Beneficiati ex præcepto Charitatis, & Ecclesiæ tenentur de superfluis fructibus subvenire pauperum inopiæ magis, quàm sæculares, & non beneficiati superflua possidentes. Nam ut ex *c. Concesso. c. quatuor. 12. q. 2.* constat, ex bonis ecclesiæ quarta pars pauperibus debetur, quam obligationem divisio portionum, quæ nunc obtinet, minimè extinxit. Quocirca Beneficiati omnes, ex iis, quæ commode sustentationi superflua manent, succurrere pauperibus tenentur non tantùm in summâ & gravi, sed etiam communi necessitate. Vnde fieri potest, ut aliquando sæculares vel minùs, vel omnino non peccent, non elargiendo eleemosynas, beneficiati verò peccent, ed quòd cum onere subveniendi beneficiorum suorum fructus percipiunt. *Navarr. Q. 1. de redd. eccl. à Monito 19. Molina Tr. 2. D. 144. Bānez. 2. 2. Q. 32. art. 6. pag. 1165. Valen. pu. 4. Azor 11. l. 7. c. 8. Reginald. l. 33. Tract. 3. c. 7. n. 79. Soro l. 10. q. 4. 22. 4. Less. l. 1. c. 4. Dub. 6. n. 47. Em. Sa. V. Eleemosyna n. 3. Filliuci. Tract. 28. c. 3. n. 64. Sanch l. 2. Consil. c. 2. D. 38. & seqq.*

VII. Cùm pauperes desunt, in alia pia opera expendendi sunt superflui redditus, ut ex *citatis n. 4.* Canonibus colligitur, &

insuper *Ratione.* Imprudenter enim, & minus providè Ecclesiæ faceret, tam amplos redditus concedendo, si pro libitu suo quis, que illos insumere posset. Sic enim superbia luxus & luxuria aleretur, fundatores & benefactores intèrione & exspectatione sua fraudarentur: qui eiusmodi abusum si prævidere potuissent, bonorum suorum alios hæredes nominassent. Adit *Domin. Bānez loc. cit.* inter Beneficiatos ad exemplum episcoporum (qui nimirum maximè obligantur) magis teneri Sacerdotes Parochiales. Hi namque si pinguiores habent annuos redditus, tenentur ex charitate pauperibus parochiæ suæ specialiores eleemosynas distribuere. Quod autè nominatus Auctor de episcopis, mihi de ecclesiasticis curatis & non Curatis multis dici posse videtur, doctrinam hanc de benigna eleemosynarum largitione ab eorum oculis absconditam esse. *V. Aluar. Pelag. de planctu Eccles. l. 2. Artic. 28.*

VIII. Ut autem cognoscatur & definiatur, quænam sit sufficiens & congrua pars sustentationi necessaria, considerandæ quoad fieri potest, omnes circumstantiæ erunt: puta dignitas personæ, conditio loci, consuetudo, labores, industria, & merita. Ubi necessariò reperitur magna diversitas & latitudo inter summos, medios, & infimos. Ad praxin sei vire possunt sequentia.

1. Dignius & pinguius beneficium obtinens maiorem familiam alere potest, ita ut communiter Canonici; quia maiores redditus habent, quam Vicarij nihil peccent, si lautiorè mensam instruant.

2. Ad congruam & decentem sustentationem pertinent etiam convivia moderata, vel amicis vel hospitiis exhibenda,

prout ratio, benevolentia, & charitas postulat. Neque solius hic necessitatis, sed urbanitatis quoque ratio habenda erit secundum loci probatam consuetudinem.

3. Permittuntur etiam munera & donationes, non solum remuneratoriae, sed merè gratuita, & liberales. Hoc enim exigere videtur conditio & status. Qui contrarium sentiunt, ut Navarrus, de immodicis loquuntur.

4. In his omnibus attendenda est doctrina *Conc. Tr. Sess. 25. c. 8.* ubi commendatur hospitalitas. *Et Sess. 22. c. 1. Item sess. 25. c. 1.* ubi modestia praescribitur, luxus & ostentatio vituperatur *V. Remiss. ibid.*

Denique si magnus sit pauperum numerus, qui praeter solitum egeant, vel Ecclesiae fabrica subsidium postulet, de his omnium primò cogitandum erit. *Zerola V. Fabrica Bonae. to. 1. pag. 351. & seq. Torres Instit. Sacerdot. Par. 2. §. 11. Reginald. l. 20. nu. 69. Tymp. in speculo clericor. signo 71. & 96.* Quod Parochos attinet, in congruam illorum sustentationem *Piescius par. 2. n. 22.* centum ducatos assignat, ita ut neque pensio imponi possit, super Parochiali, nisi remaneant centum pro rectore. Pro Vicarijs perpetuis non minorem 50. scutis, nec majorem 100. exigit. *Franc. Leo in Thes. eccl. Melius fortè sit totum hoc arbitrio virorù prudentium relinquere. V. Cardin. Lugo. de iustit. Disp. IV. Sect. 4. Az. II. l. 6. cap. 10. tt. 8. Zypaeum in Enarr. analyt. l. 3. q. De praebend. n. 3.*

IX. Si Beneficiarius ex necessariâ sibi alimoniam, & sustentatione parcius vivendo aliquid seposuerit, de illo ad libitum, modo excipias illicita, disponere potest, in va-
re, & augere consanguineos suos. Nam *Conc. Frid.* quod obstare aliqui putant, nõ

prohibet aliud, quàm studium augendi, & locupletandi consanguineos, ac familiares suos de redditibus ecclesiasticis. *Studium* verò significat cupiditatem iusto maiorem. Adde quòd, quæ per parsimoniam servantur, desinunt habere rationem fructuum, & bonorum ecclesiasticorum, quia per industria appropriantur. *Sanch. l. 2. Consil. cap. 2. D. 43 Navar. de re dit. eccl. Monico 26. & 43. Zerola Par. 1. V. Distributiones. §. ad quintum. Item Par. II. V. spoliium. §. secundo.*

X. Qui beneficiatus filios habet legitimos vel illegitimos, indigentibus illis potest alimenta tribuere ex redditibus beneficij sui non minùs, quàm alijs pauperibus, vel etiam consanguineis. Ita ex iure communi DD. omnes tradere videntur, nominatim *Abb. in c. Pervenit. de arb. Barb. in c. Per tuas Qui filij sint legit.* Alij colligunt ex *c. Cum haberes. de eo. qui duxit. in ux. quã polluit.* Ius Civile quidem in detestationem criminis alimenta spurijis non concedit. *Tholos. l. 41. c. xi. nu. 7. Andr. Gaill. l. 2. Observat. 88. n. 6. & sequ.* Canonicum verò, quod juri naturali conformius est, ne graviora mala sequantur, permittit. Vnde sequitur, dotem quoque sorori, & filiae spuriae dari posse, si aliunde obtineri nequeat. *Lud. Lopez Par. 2. Instructorii c. 12. Nec obstat Pii V. Extra. Quæ ordini ecclesiastico &c.* ubi videntur irritari omnis licentiae privilegia, & indulta condendi testamenta, & donationes illegitimis factæ: quia non censetur tollere ea, quæ iuris communis sunt, sed facultates, & privilegia specialiter concessa ut contextus indicat, & fusiùs explicat. *Azorius II. l. 2. c. 4. Reginald. l. 33. Tract. 3. nu. 102. Bonac. To. 1. pag. 725. quib. favet. & Decisio Rota 505. Par. I.*

XI. Beneficiarius non licet testari de iis, quæ ex fructibus beneficiorum suorum congruæ sustentationi supersunt ne quidem ad pias causas. Patet ex c. *Quia nos. c. Relatum 2. & c. cum in officiis de testam.* ubi ex *Con. Later.* dicitur, antiquis Canonibus inhiberetur esse, ne de bonis per ecclesiam acquisitis clerici testentur *Tholos. l. 42. c. 7.* At *Covarr.* in expositione dictorum capitum *n. 23.* moribus receptum esse dicit, ut solis episcopis testandi licentia sit necessaria: & omnes alios clericos liberè testari de iis, quæ ex redditibus ecclesiasticis adepti sunt, & in iisdem parentes, fratres, cognatos succedere intestatis. Vnde colligitur antiquo iuri derogatum esse per legitimam consuetudinem, quæ tamen non ubique eadem, sed alibi alia, & certis limitibus definita. *Nau. de re dit. eccles. Q. 1. Monito 53. Em. 54. V. clericus num. 25.* Monendi autem sunt Beneficiati omnes, non licere cuiquam in causas profanas relinquere fructus beneficiorum suorum, & secus agentes mortaliter delinquere, nisi fortè materiæ paruitas excuset. An verò dispositio in profanas causas nihilominus valida sit, quæri potest? Vt validam admittunt *Covar. Valentia, Fachinam Azor. Tom. II. l. 7. c. 9. Less. c. 19. Dub. 4. Regin. l. 33. tr. 3. num. 112.* quia reddituum suorum dominus est Beneficiatus ut *n. 5.* probavimus. Mirum sanè est consuetudinem illam liberè testandi de bonis ecclesiasticis tamdiu assidue & impune exerceri, si iniqua est, cum ex multâ delinquentium Fiscus non modicè auferri & locupletari posset. *V. Par. II. tit. 4. §. 2. nu. 2. Sanchez l. 2. Consil. c. 12. Dub. 50. & sequentib. Tolet l. 4. c. 5.*

XII. De fructibus, qui pendent tempore mortis controversa est, num ad hære-

des, vel successorem aut creditores spectent? Dividendos cenfeo inter hæredes & successorem defuncti pro ratâ anni parte, ita ut si Beneficiarius initio anni mortuus est, parum hæredes, aut Creditores accipiant, multum verò successor. E converso si circa finem anni expirarit, successor minus accipiat, reliqui plus. Ita colligitur ex *l. Divortio ff. soluto matrimo.* Sunt autem ante omnia expensæ deducendæ & attendenda particularium locorum consuetudo. Nam ubi annum gratiæ habent defuncti, ex integro pertinent ad hæredes: ubi verò non habent, & statuta volunt, ad ecclesiam omnia pertinebunt. Denique in his & similibus ambiguis controversiis si suam quisque consulere conscientiam sincerè voluerit, absque Doctoribus extraneis inveniet resolutionem.

XIII. Spolia Clericorum vocantur bona ab intestatis Clericis relicta, sive licitè, sive illicitè acquisita fuerint. Hæc ad Cameram Apostolicam devoluuntur, in Italiâ potissimum, ubi non permittuntur testari. Alias iure antiquo penes ecclesiam propriam manere debent. *c. Cum in officiis de testam. & c. Quicumque 12. q. 5. Auth. de ecclesiis §. Interdiximus c. 1. de successor. ab intestato Innoc. in c. cit. cum in off. Az. II. l. 7. c. 9.* De his, quia nos parum contingunt, consule. *Fræc. Leonem in Thes. eccles. Parte 2. c. 34. Zerolam Par. 2. V. spoliium. & Azor Tom. II. l. 8. c. 1. & sequentib.*

XIV. De præsentis & Distributionibus quotidianis libera potestas est disponendi in Vtus aliâ non prohibitos. Dantur enim, & percipiuntur propter servitia personalia, nec facile excedunt proportionem debitæ mercedis, nec in valore beneficii computantur. Vnde *Cardin. Bellarm.*

(*Vi. l. 4. c. 1. 3^a* aureorum pecuniâ, quam singulis mensibus in choro lucrabatur, suam esse dicebat, & ab aliis separatam pauperibus elargiebatur; alios redditus non tam sponte, quam ex obligatione dari in eleemosynam existimans. *Covarr. l. 3. Par. c. 13. Em. Rod. III. Q. 74. ar. 4. Barb. in c. Licet. De præb.* Idem juris est de iis quæ Beneficiari acquirunt ex Capellaniis, quæ sunt ad nutum revocabiles. Idem de distributionibus, quæ ex anniversariis exequiis defunctorum acquiruntur. *Zerola Par. 1. V. Distributiones. Azor. To. II. l. 7. c. 7. & c. 9. p. 10. Gutier. Consil. 2. n. 2.* Nec obstat, quòd Distributiones quædam sumuntur ex decimis aut primitiis frugum, quia non dantur ut fructus, sed ut stipendium pro labore vel ministerio ecclesiastico, adeoque mercede Operarij debitæ comparantur.

Nota. Quamvis Distributiones propriè debeantur iis, qui corporaliter in ecclesiâ præsentibus sunt dantur nihilominus aliis quibusdam, quos excusat vel infirmitas etiam per propriam culpam contracta, vel absentia propter evidentem ecclesiæ utilitatem. *Piasac. Par. 2. cap. 3. pag. 135. Navar. Consil. 10. de Resid. Barb. in c. Ex parte. de cler. non resid.*

XV. De pensionibus, quæ ex alterius beneficio quotannis proveniunt, *Navar. de redd. eccl. Monito 32.* existimat iudicandum, ut de fructibus beneficiorum, quia loco beneficii tribuuntur. Alii melius censent, eiusdem generis esse cum Distributionibus, ac proinde in arbitrio positorum, quomodo eas impendere velit Pensionarius, modo in usus licitos, ita ut non teneatur restituere, si malè impèderit, nec inter spolia computentur, quando superfuerint. *Covarr. de testam. c. cum in officiis.*

Quæ opinio huius ævi moribus, si non legibus, magis accommodata videtur, cum aliter neminem sentire, aut loqui videamus.

XVI. Si Regularium quisquam sæculare beneficium habeat, puta Parochi, vel Episcopi, non fiet quidem dominus reddituum, ut nec alij regulares, sed eorum plenam administrationem sibi vindicat, adeoque ad libitum in usus permissos disponere potest. Quod si parcius vivendo seposuerit aliquid, in quascunque causas donare & absumere licebit: *testari* autem non poterit, nisi Pontifex indulerit. *Barb. in c. Quorundam. de testam. nu. 7.* Addit *Navar. Tract. de rebus. eccles. Monito 8. & 33.* Regularem beneficiatum omnium quoque aliorum ex quibuscunque causis acquiritorum liberam, quamdiu vivit, administrationem habere & absque licentiâ Prælati de illis liberè disponere posse. Verùm hinc attendenda consuetudo est, & pacta specialia inter Prælatos, & subditos inita de modo vivendi & fruendi redditibus beneficiorum alii enim, ut animadverti, nullam fructuum administrationem & usum permittunt, sed ex aratio monasterij victum, & amictum præbent, alij eam partem relinquunt, quæ necessaria videtur: alii denique contenti sunt, si quotannis Ecclesiæ, vel monasterio alicuius momenti ac pretii monumentum attribuant, puta vestitum sacerdotalem, imaginem, vel statuam. *V. Less.*

c. 41. dub. XI. Suar. IV. de Relig. l. 3. c. 19. n. 12. & ult.

§. 3.

De unione & pluralitate beneficiorum.

I. Unio beneficiorum vel ecclesiarum fieri dicitur, cum duo beneficia vel ecclesie uniuntur in perpetuum, vel ad tempus exigente aliqua necessitate, vel manifesta utilitate. Fit autem tribus potissimum modis. 1. ut non coalescant, sed una maneat superior, alia inferior & subiecta. Et tunc in inferiore constitui potest Vicarius, qui munus consuetum obeat. c. *Extirpanda* §. *Qui verò De prebend.* 2. Cum duæ ecclesie quasi in unam coalescunt, ita ut una potius, quam duæ vocari queant *Gloss. in c. Decimas* 16. q. 1. 3. Cum ita conjunguntur, ut neutra alteri subijciatur nec ambæ in unum quasi corpus coeant, sed titulum proprium & gradum retinent & propterea idem utrique minister præficitur. c. 1. *Ne sede vacante &c. Et temporis* 16. q. 1. Unde efficitur, ut singulis sua iura & consuetudines separatae maneant: quod etiam in Episcopatibus, quando uni plures committuntur, fieri solet. *Rebuff. in praxi de union. Laym. l. 4. tract. 2. c. 9.*

II. Potestas uniendo beneficia & ecclesias primario est in summo Pontifice, cui in omnia beneficia plena ex munere administratio competit c. 2. *de prebendis in 6. & Clem. 1. Lite pendente.* Deinde Episcopi ecclesias, & beneficia suæ diocesis ex jure communi unire possunt c. *sicut unire de excess. Pralati.* ubi simul indicatur, non licere Metropoli tan & Archiepiscopo coniungere beneficia Suffraganeis Episcopis subiecta. An verò Legatus à latere eam potestatem habeat intra provinciam sibi commissam, in dubio est: crediderim posse ne minorem episcopis auctoritatem habere videatur. Vicario Ge-

nerali omnino negatur: Collegio Canonicorum sede vacante permittitur. Neque obstat, quod beneficia conferre nequeat quia conferre beneficia ad liberalitatem pertinet, unire verò ad necessitatem. *Az. 2. l. 6. c. 28. q. 7. & seq. Tamb. De off. legati. l. 5. Barb. inc. sicut unire De excess. Pralat. Xypaus in Enar. anal. 3. tt. De preb.*

III. Ut duo beneficia, vel ecclesias uniat episcopus, Collegij Canonicorum Cathedralium consensus requiritur. *Clement. si una ecclesia de reb. eccl. non al.* Censetur autem adesse consensus, quando non apparet contrarium. Quod si causa iusta fuerit & Canonici nolint consentire, ad id compelli possunt, & ipsis iuris unio perfici. Quin etiam sufficit consensus, qui unione iam facta impetratur. *Reginald. l. 30. Tract. 3. n. 299.*

IV. Irrita est beneficiorum & ecclesiarum unio Primo, si fiat non vocatis illis quorum interest, & qui jure vocari debent, ut colligitur ex *Reg. Cancell. Rom. 21. Secundo, Cum* inferiores papæ uniant Beneficia vel Ecclesias causis non expressis, quemadmodum in citata Regula præscribitur. *Rebuff. in praxi Benefic. par. 1. n. 43. Clem. si una. De reb. ec. n. 43. al. Clem. ne in agro §. ad hoc de statu Monach. Laym. l. 4. tract. 3. c. 9. n. 9. Azor. II l. 6. c. 28 q. 13. & 14.*

V. non licet Episcopis beneficia ecclesiastica unire mensæ suæ, hoc est, adiungere illis unde sustentatur familia sine expressa summi Pontificis licentia *Clem. si una, de reb. eccl. non alien.* Quod si Episcopus sui etiam Capituli accedente consensu, mensæ suæ, vel ipsi Capitulo aliquam duxerit ecclesiam unendam, hoc irritum esse decernimus & inane.

F con.

contraria quavis consuetudine non obstante. *Reginald. lib. cit. Laym. l. 4. tr. 2. c. 9. n. 6, Garz. part. 2. c. 12. n. 68. & 169.*

VI. Iure novo *Concilii Trid. sess. 7. c. 6.* Vniones perpetuæ ab annis quadraginta citra factæ examinari ab Ordinariis tanquam sedis Apost. Legatis possunt, & quæ per surreptionem vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarantur. Illæ verò quæ à dicto tempore citra concessæ nondum in toto vel in parte sortitæ sunt (scilicet), & quæ deinceps ad cuiusvis instantiam fient, nisi eas ex legitimis aut alias rationabilibus causis coram loci Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis factis fuisse constiterit, per surreptionem obtentæ præsumantur: ac proinde nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omninò careant. *Sanch. l. 7. Mor. c. 29. n. 178. V. Barb. in Clem. 2. de reb. eccl. non alien. Laym. lo. cit.*

VII. Quod attinet pluralitatem beneficiorum nullo iure licet duo simul possidere, si utrumque continuam residentiam exigat, uti sunt Parochiæ, Abbatia, & Episcopatus: Dignitates quoque & Canonicatus: quæ beneficia ob eam causam vocantur *Incompatibilia*. Idem dico de beneficiis quibuscunque si unus reditus ad sustentationem vitæ sufficiant. Est doctrina hæc per se nota. Quis enim non videat & agnoscat tum pietæ voluntati benefactorum, tum naturali æquitati repugnare, ut sine causa & emolumento bona Deo & Ecclesiæ consecrata superflue & improvidè distribuantur, & dissipentur? Quamobrem ne summus quidem Pontifex dispensare, nisi in gravi necessitate potest, ut mox dicemus. Nec immeritò beneficiorum pluralitas omnî tempore, & bonis om-

nibus odiosa fuit c. *Sanctorum D. 70.* ubi hæc multis ignota, & invisâ legimus. Omnino in duabus ecclesiis aliquem titulari non liceat, sed unusquisque in qua titulus est, in eâ tantum Canonicus habeatur. Licet enim Episcopi dispositione unus diversis præesse possit ecclesiis, canonicus tamen præbendarius, nisi unius ecclesiæ, in qua conscriptus est, esse non debet. *Idem statuit Conc. Lateran. sub Alex. III. c. 13. Greg. IX. in c. Dudum de elect. Innoc. III. c. De multa. de præben. 101. an. XXII. in. Extract. Execrabilis X. de præben. Con. Tr. sess. 7. c. 4. Abb. in cap. ad hæc. de præben. Silv. IV. Benefic. q. 1. c. al.*

VIII. Tribus ex causis aliquando dispensari & permitti potest, ut uni plura beneficia dignitates, vel episcopatus conferantur. Prima est Ecclesiarum necessitas, si desint idonei, si periculum sit, ne Hæretici manus injiciant: quod nimium quantum experta Germania, & vicinæ provinciæ suat. Cuius rei causa hodie plures episcopatus uni alicui Principi etiam nullis sacris initiato in manus dantur, non tam regendi, quam protegendi. *Secunda causa* est utilitas Ecclesiæ; ut si unus aliquis, (quod rarum) doctrinâ & prudentiâ alios omnes longo intervallo superet. Quis autem hic, & laudabimus eum? *Ravinantes in gurgite vasto.*

Tertia causa insignis meritorii prærogativa: quod in Archiepiscopatu Coloniensi accidisse cernimus. Cum enim in manifesto periculo esset, ne capite iam infecto in hæreticorû potestatem totus redigeretur à Baviaræ Ducibus strenuè & feliciter conservatus est circa *Annus sal. 1583.* à quo tempore ex solâ illâ familiâ Electores & Archiepiscopi præfuerunt.

runt. *Abb. in c. cit. Multa. Lal. Zecchus de rep. eccl. c. de benef. n. 4. Garcia p. 11. c. 5. Manrique pa. 2. q. 4. n. 3. Less. c. 34. dub. 28. A. 20r. 11. l. 6. c. 10. q. 10. Tol. l. 5. c. 81. Armilla n. 46. Zypus in Enar. analyt. l. 3. st. de cler. non residentibus.*

IX. Qui beneficium curatum, dignitatem, vel personatum habet quamvis sine animarum cura, si alterum simile recipiat, primum ipso jure amittit: quod si retinere contendit privandus est etiam posteriori *c. Cum singula de prabendis in 6. & Extrau. Execrabilis.* Quæ omnia confirmat *Cont. Trident. sess. 7. c. 4.* Felix enim censendus ille est cui unam ecclesiam bene ac fructuose & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. *V. Ferdin. ab Ifferen in Manuali polit. l. 4. pun. 8. No. Cum in citatis juribus mentio tantum fiat beneficiorum curatorum, Dignitatum, & Personatum, non extenduntur ad alia beneficia V. G. ad Curatum cum Canonicatu simplicis, vel duo simplicia, quorum utrumque residentiam exigit. Hæc enim quamvis simul obtineri absque dispensatione nequeant, non tamen ipso jure vacat primum quando secundum additur. Satis est dimittere ex duobus, quod volueris. Zerola par. 1. V. Benef. Conc. 8. Armilla n. 44. Tuschus Concl. 69. Ancharan. Consil. 59. Oldrad. Consil. 155.*

X. Non licet Episcopo ullum beneficium suscipere quamvis omnino simplex irritaque erit collatio *c. Cum nostris de concess. prab. & c. Cum in cunctis. de elect.* ubi dicitur vacare omnia beneficia electi in episcopum post illius confirmationem, & pacificam possessionem. *c. Cum nostris de concess. prab. & c. Cum in cunctis. De elect.* ubi dicitur vacare omnia beneficia electi

in episcopum post illius confirmationem, & pacificam possessionem. *c. Cum nostris. de concess. prab.* Excipe 1. nisi episcopus pauper, & ære alieno gravatus sit: Tunc enim obtinere poterit ex compatilibus unum vel alterum. Excipe 2. Episcopos titulares, qui non amittunt priora beneficia sua, nec prohibentur alia suscipere, ut quotidiana experientia docet & notatur *Navarro l. 1. Consil. 14. A. 11. l. 6. c. 16. Garcia par. 11. n. 24. Abb. in c. c. n. 15. Layman. l. 4. Tr. 2. c. 8. n. 4.* Non enim per illos stat, quo minus possessionem adeant dignitatum, ad quas electi sunt. *Barb. in Præterm. c. Cum in cunctis de elect.*

XI. Nemini licet sub eodem tecto, i. e. eadē ecclesiā duo beneficia uniformia V. G. duos Canonicatus possidere: & adeptione secū si statim vacat primū. *c. literas de concess. prab. & Clē ult. de. prab.* ubi dicitur, quod adeptus pacificè dignitatē v. g. Archidiaconatum, cui præbenda annexa est, eam amittat ipso facto: at vero qui beneficium curatum, puta, personatum cum cura habeat, non prohibetur simplex beneficium v. g. Canonicatum accipere, cui conjuncta est ecclesia parochialis, quam deinde per Vicarium administrat *c. super eo de prab. in 6. No. Uniformia beneficia dicuntur, quæ sunt instituta ad unum eundemque finem, ad eadem munera, & ad faciendum unam congregationem, puta duo Canonicatus simplices in eadem ecclesia. Navar. Consil. 16 de prab. Zerola pa. 2. pag. 48.*

XII. Nec duo beneficia regularia eiusdem ordinis aut Monasterii idem obtinere aut possidere potest. *c. Cum singula 32. de prab. in 6.* Addunt Interpretes, nec Capellam pensionem aut portionem mo-

nachalem una cum beneficio eidem tribui posse, quia in regulari incompatibilia censentur. Nec summus Pontifex dispensare solet, ut habeat duo in titulum, sed unum in titulum, alterum vero in commendam: nisi unum beneficium alteri unitum sit, ita ut pro uno reputetur. Si autem beneficia compatibilia sint, & unius redditus non sufficiant ad sustentationem, duo vel plura eidem conferri poterunt. *Roderic. com. 1. q. 34. art. 8. Vivianus in Ration. l. 3. pag. 91. Alagon. Compend. pag. 394. Barb. in c. cit. Cum singula. de praeb. in 6. Tuschus conclus. conc. 66.*

XIII. Dubium est, an consuetudine obtineri queat, ut plura beneficia iure communi incompatibilia, fiant compatiblea, & eidem homini conferantur. pro negativâ parte facit *c. 1. de consuet. in 6.* ubi talis consuetudo reprobatur etiam immemorialis, eò quod minuat cultum divinum, & numerum clericorum ecclesie servientium, quod in eadem ecclesia haud dubie magnum incommodum est. Nihilominus affirmant aliqui cum *Navar in Man. c. 25. n. 25 glo. in 6. dudu. de cle.* per consuetudinem immemorialem obtineri posse, ut obligatio residendi tollatur aut minuatur, substituto Vicario, & sic absque dispensatione plura beneficia per se incompatibilia, nisi jus naturale resistat, possideri posse, Certè in Germania nostra id passim videmus, & nullo scrupulo praticari: imo vidisse memini, qui tredecim simul possidere dicebatur. Excessum hic nemo non agnoscat. *Azor. II. l. 6. c. 12. q. 8. Regin. l. 30. c. 19. n. 237. Card. Tuschus concl. 574.*

XIV. Alias iure communi solus pontifex dispensat in pluralitate beneficiorum, quæ per se incompatibilia sunt, ut colli-

gitur ex *Clem. I. ut lice pendente*, quæ affirmat, summum Pontificem omnium beneficiorum plenam ac liberam potestatem habere. Item *c. de multa extra de praebend.* ubi post explicatam prohibitionem plurium beneficiorum circa finem additur. Circa sublimes tamen, & literatas personas, quæ maioribus beneficiis honorandæ sunt, cum ratio postulaverit, per sedem Apost. dispensari poterit. *V. Fræ Leon. p. 1. c. 12. n. 26.* ubi Papam vocat omnium beneficiorum dominum, deque illis arbitrio suo disponere. *Nota.* Quamvis ad dispensationem etiam à summo Pontifice impetrandam legitima causa requiratur. si tamen eà posthabita dispensaverit, validam dispensationem fore provisos tamen in conscientia obligatus est, ea quæ statui suo necessaria non sunt, vel in quibus iusta dispensationis causa defuit, resignare. Quod si interea temporis officio suo satisfecit per se, vel per alium, perceptos fructus retinebit. *Innoc. in c. Cum ad monast. de statu. Monach. Silu. IV. n. 5. Bonac. ro. 2. pag. 58. Regin. l. 3. n. 289.*

XV. Habens beneficium sufficiens ad vitæ sustentationem, si impetravit aliud per dispensationem Papæ, non est in conscientia tutus, sed graviter peccat, nisi forte non suam, sed ecclesie utilitatem intendat. *Panorm. in c. dudum 54. de electione. Vallès de ben. l. 3. tit. 1.* Est enim contra jus naturale in quo Papa non dispensat: neque patrimonium Christi ita dissipandum est: nulla quoque consuetudo in contrarium valet, quia à jure naturali & divino reprobatur. *Barb. in c. cit. cum aliis multis.*

XVI. In quinque casibus plura beneficia, vel ecclesias etiam absque dispensatione

satione per concessionem scilicet juris naturalis & positivi habere licet, quemadmodum ex *summa Pisana Sylv. colligit. V. Beneficium. §. 4. n. 3. 1.* est cū ecclesiæ, vel beneficiat tam macilēra sūt, ut neutrū per se sufficiat ad sustentationem, intellige si utrumque simplex est, nec exigit residentiam. *Co. Tr. 5. 24. c. 17. 2.* Si una ecclesia ab alia pendeat. 3. propter raritatem & defectum clericorum. 4. si ecclesia est annexa præbendæ vel dignitati, quo in casu provilus tenetur maiori ecclesiæ personaliter inservire, & in ecclesia parochiali constituere Vicarium cum congruâ portione. 5. Si una intitulata, alia commendata sit, quanquam Archid. intelligi velit de ecclesiis non habentibus curam animarum, & de præbendis in ecclesiis diversis. *V. Regim. l. 30. c. 19. n. 275. Valens. de benef. l. 3. tt. 8. Zyppaum. in enarr. analyt. tt. de Clericis non residentibus Escobar. Tr. 6. exam. l. c. §. 8. Less. c. 34. du. 27. n. 147.*

XVII. In quæstionem trahunt aliqui, an tutus in conscientia sit, cui iam habenti beneficium sufficiens Pontifex aliud proprio motu concedit. *Glo. affirmativè respondet ex Clem. si Romanus de præb. ubi legimus. Si Romanus Pontifex de beneficio alicui motu proprio provideat, de beneficiis, quæ obtinet, non habet mentionem, provisionem seu gratiam huiusmodi fore validam declaramus, qualiacunque fuerint beneficia dignitates aut personatus cū curâ vel sine curâ & in numero, quantumcunque habebat, cū sibi provisio facta fuit. Hæc tam larga declaratio non habet locū in ijs, qui priorum beneficiorum incapaces sunt, aut propter quemcunque defectum illa*

malè possident, quia eiusmodi defectus præcedens per gratiam subsequenter nō corrigitur. *c. si motu de præb. in. 6. Azor. 11. l. 6. c. 10. Quares. 5. Tabien. V. Beneficium. n. 28. Armilla n. 50. Less. lo. cit. dab. 28. n. 151.*

XVIII. Non est valida collatio secundi beneficii, quod Titius dolo malo impetrat, tacendo videlicet prius, quod actū habet. *c. Proponente c. si motu proprio de præb. in 6. ubi Bonif. VIII. Si motu proprio alicui obtinenti aliquod beneficium conferamus aliud, de illo nō habita mentione, nō ob hoc gratia huiusmodi, quæ de nostra meritaliberalitate processit, invalida volumus reputari; secus, si ad petitionē illius vel alterius pro eodē oblatâ gratiam huiusmodi facimus, Tunc enim quantumcunque modicum beneficium taceatur in ea, ipsam velut surrepticiam vires nolumus obtinere. Motu quoque proprio tunc solū gratia fieri censeatur cū hoc expresse cautū fuerit in eadē. *Barb. in c. Cū de rescript. & Beneficia de præb. Canonisus l. 2. tt. 28. Tabien. V. Beneficium. n. 28.**

XIX. De commendis speciale dubium est, an quemadmodum alia beneficia simul cum titularibus obtineri nequeant pro cuius rei intelligentia sciendum est, olim moris fuisse, ut quando ecclesiæ vel monasteria suo capite viduata essent, & differretur electio, alicui gubernanda ad sex menses commendarentur. Inde neque illi jus tribuebatur quasi proprio prælato, neque sibi fructus acquirebat ultra necessariam alimoniam pro cura, & labore suo. *c. Nemo deinceps de el. in. 6. successu temporis autem invaluit consuetudo, quam hodieque multum censant, ut episcopatum, vel monasterium, cum aliis simul prælaturis in commendam habe-*

ant, fructus inde amplissimos percipiant, adeoque monasteria capite suo, & bonâ gubernatione perpetuò careant. Quæritur itaque, an modus iste Sacris canonibus conformis sit? R. non esse quod in *c. Nemo deinceps de el. in 6.* prohibetur, ne quis commendam quamvis ritè factam ultra Semestris temporis spatium obtineat, idque evidenti necessitate, vel utilitate ipsius ecclesiæ tuadente. Quod saluberrimum decretum renovans, & confirmans *Conc. Trid. sess. 7. c. 4.* ita loquitur quicumque de cætero plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica sive per viam unionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocunque nomine & titulo contra formam sacrorum Canonum, & præsertim Constitutionis *Innocentii III.* recipere, ac simul tenere præsumplerit, beneficijs ipsis ipso jure, etiam præsentis Canonis vigore privatus existat. *Item Sess. 24. c. 17.* statuit, ut qui plures Parochiales ecclesias, vel unam Cathedralè, & Parochialem obtinent, cogantur omnino quibuscunque dispensationibus, ac unionibus ad vitam non obstantibus unâ tantùm parochiali, vel solâ parochiali retentâ alias parochiales intra spatium sex mensium dimittere. Hæc aliqui ita interpretantur, ut liceat nihilominus duo simul beneficia obtinere, quamvis incompatibilia, titolare unum, & commendatum alterum: quos redarguit manifesta ratio, quodæ tituli & commendæ nomen naturam beneficij non mutant, ita ut cum omni obligatione suâ veniant in manus beneficiati. Vnde manifestè sequitur, contra jus naturale ac divinû facere, qui duo beneficia simul obtinet, quorû utrumque personalem residentiam exigit. Rectè igitur

tur *Mandofius in Reg. 32. Cancell. Apost. q. 7.* Commendæ perpetuæ inducunt incompatibilitatem, vel inter se, vel quoad alia beneficia in titulum.

Hilce contrarium qui faciunt, ut non sine piorum admiratione multi faciunt, vel aliâ sententiâ, quam sibi probabilem imaginantur, vel dispensatione, aut juris divini interpretatione se tuentur. *Card. Tuschus Concl. 475. Zerola P. 1. V. Beneficium n. 21. Azor. II. l. 6. cap. 10 Q. 11. Sylv. V. Commenda. n. 7.* ubi multis modis in hac materiâ peccari demonstrat.

§. VI.

De Vacatione Beneficiorum.

I. **B**eneficium vacare dicitur, quando nullum possessorem habet, quemadmodum Vacans locus dicitur, qui caret corpore, quo repleti potest, & viduam vocavit *Martianus* vacantem in *l. qui catu §. ult. ff. ad leg. Juliam de vi publ.* Igitur mortuo beneficiario non perit beneficium aut extinguitur, sed vacat. Econtra Pensio post mortem pensionarij non vacat, sed finitur, ac desinit, quemadmodum usufructus. *Glo. in Extrau. Ne sede vacante V. Vacantium. Vallensis l. 12 tt. 23. Reginald. l. 30. Tr. 3. c. 22. n. 30. 4. Laym. in Defensione iusta. & 4. pag. 248.*

II. Beneficium in jure dicitur vacare aut factò tantùm, aut iure tantùm, aut utroque modo. Factò solum, cum quis amittit possessionem non verò titulum: jure tantùm quando auctoritate Canonis privatur quis beneficio, ita ut Ordinarius alteri illud conferre queat, quamvis adhuc de factò possideat, qui privandus est. Factò & jure

& jure simul, cum beneficiatus moritur vel sponte deponit, & nondum alteri collatum est. *Escobar Tract. 6. Exam. 1. c. 1. §. 9. Az. 11. l. 7. c. 16. Regin. l. cit. Sect. 2. n. 308. Tuschus concl. 69 & conclus. 71. Laym. l. cit.*

III. Tres modi sunt, quibus Beneficium ipso jure vacat. Velenim vacat ex delicto, vel ex quasi delicto, vel sine delicto. *Glo. in c. si propter tua de rescr. in 6. octo.* modos numerat, quibus Beneficium ipso jure vacat puta 1. per mortem naturalem 2. per mortem moralem, seu ingressum religionis 3. per promotionem ad aliud beneficium incompatible. 4. Cum quis intra annum non est promotus ad Sacerdotium, quod requiritur. 5. per translationem ad aliam ecclesiam. 6. per resignationem. 7. per depositionem. 8. denique per Matrimonium. Brevius dici potest amitti. 1. propter crimen, cui pena amissionis ipso facto annexa est auctoritate juris. 2. propter alterius beneficii incompatibilis adeptionem. 3. per professionem in Religione approbatam. *Az. loc. cit. Mosconius l. 1. De benef. c. 2. Escobar. lo. cit.*

IV. Crimina sunt ipso jure privantia beneficiatum quatuordecim. 1. haeresis. *c. ad abolendam. 9. de haereticis.* 2. Schisma. *c. Nos consuetudinem c. Quia diligentia 5. De electione.* 3. Sodomia frequentata ex *Bulla Pii V. apud Navarr. c. 27. num. 249.* 4. Perensio Cardinalis vel Episcopi. *c. Felicis de penis in 6. 5. Homicidium qualificatum, puta, per licarium precio conductum. c. 1. de homic. in 6. iuxta Alex. Consil. 166.* 6. falsificatio literarum Apostolicarum. *c. ad falsarios 7. de crim. falsi.* 7. si quis per se vel alium occidat rectorem, vel alium clericum ecclesiae suae, in qua beneficium habet. *c. In quibusd. 12. de penis.* 8. si exami-

natores pro beneficio Parochiali aliquid pro examine acceperint. 9. Ob Simoniam confidentiae ex *bullâ Pii IV. & Pii V. apud Navar. c. 23. n. 100.* 10. si obtinens episcopatum non acceperit consecrationem intra 6. menses à pacifica possessione. 11. si obtinens parochiale beneficium non fuerit promotus ad Sacerdotium infra spacium unius anni. 12. si quis duo incompatible simul retinere velit. 13. si Praelatus vel administrator alienet bona monasterij vel ecclesiae absque forma in jure praescripta, vel inconsulto Pontifice. *Extrav. Ambitiosa. de reb. eccl. non al. 14.* Si quis possessionem vi ingressus fuerit. *c. Eum qui 18. de praeb. in 6. ubi dicitur.* Qui beneficium, cui animarum cura imminet, vi occupat, seu se scienter iniuste intrudit in eo, sit ipso jure privatus beneficio, quod cum cura simili primitus obtinebat. Item, ut qui vi beneficium aliquod occupat, eo ipso amittat ius, si quod ante in illo vel ad illud habebat, puta, per electionem, praesentationem, aut collationem. Illud verò advertendum, ut quis privetur beneficio suo propter crimen, probationem eius necessariam esse, nec ante sententiam dimittere quisquam cogitur. Haec de criminibus quae ipso jure privant beneficiis. *Ignat. Lopez in Practicâ c. 134. Rebuf. de benef. Par. 3.*

V. Crimina quae merentur privationem beneficii sententia judicis faciendam, octo numerantur. 1. Si beneficiatus qui tenetur ad continuam residentiam absque iusta causa absit. *c. Conquerente. & c. Ex parte de Cler. n. resid.* 2. Si homicidium commiserit. *c. Clericis. ne Clerici vel Monachus Abb. in c. ult. De excess. Praelat.* 3. Clericus concubinam publicè alens, si non deserat, Episcopo monente, vel una deserta aliam accipiat,

accipiat, olim beneficijs suis jure communi privabatur: nunc verò à *Conc. Tr.* alter constitutum est ut videre licet *Sess. 25 cap. 24. 4.* si fuerit perjurus puta in contractibus, pactis & negotiis aut judiciis. 5. Qui Deum, aut Sanctissimam illius matrem publicè blasphemarit, si illius sceleris tertio arguatur. *Con. Later. ult.*

V. Qui habent beneficium quod continuam residentiam exigit, aliud simile obtinet, alterum illorum cogitur relinquere *Con. Tr. Sess. 7. c. 4.* 6. Si ultra annum in excommunicatione persistat. *Glo. in c. 1. de iudic. c. Rursus & c. Quicumque 11. q. 3. 8.* De Sodomitico dubitari potest, an ipso iure privatus sit. Affirmant aliqui ut supra diximus. Alii negant. *Bulla Pii V. pro affirmantibus facit, at receptam non esse ubique Azor putat l. 7. c. 18. cir. si. Reginald. l. 30. Tr. 3. nu. 318. & n. 323. cum sequ. Escobar. Tr. Exam. 1. c. 1. cir. fin.*

VI. Renunciatio est juris sui libera dimissio, seu cessio. Fit tacitè, vel expressè. Tacitè sit ex iuris dispositione, absque verborum expressione, ut si quis Matrimonium contrahat, si lite motà de beneficio sponte cedat, vel si per tres annos eam non prosequatur. Expressè fit, quando disertis verbis agitur. Hæc renunciatio iterum duplex est *Pura*, quæ fit sine conditione & pacto appposito. In quo eventu potest Ordinarius conferre beneficium, cui voluerit. *Non pura*, seu *Conditionalis* & hæc vel simplex in favorem, ut quando fit absque reservatione, vel est qualificata, ut quando fit reservando sibi regressum vel pensionem vel aliquid de fructibus. *Vallens. l. 3. tt. 13. Less. c. 34. D. 35. Az. 11. l. 7. c. 19. Q. 1. & 111. l. 12. c. 8.*

VII. Ut renunciatio conditionalis valida

fit, requiritur 1. ut beneficium sit resignantis, quia resignatio non est alieni, sed sui iuris cessio. Quocirca si ita privatus sit, ut ante sententiam ultrò dimittere debeat, non potest hoc modo resignare. Si autem fecerit, collatio ex vi illius secuta non erit valida. Quod si non tenetur dimittere ante sententiam, resignatio valida erit, quia beneficium ipsius est, quoad ius possidendi, & fruendi; potest tamen postea per sententiam irritari. 2. requiritur, ut sit libera non metu, vel dolo extorta. Quando enim metus vel dolus dat causam contractui non obligat. 3. debet fieri in manibus eius, qui potest eam admittere. Hic autem primò respectu omnium beneficiorum est summus Pontifex: deinde ordinarius respectu sibi subditorum; denique collator, vel institutor præsertim si habeat iurisdictionem. Aliquitamen hæc putant non esse necessariam. Cæterùm quando resignatio in manus Ordinarii fit, & collatio ad aliquem inferiorem pertinet *V. g.* Decanum, aut Præpositum, non potest absque illius consensu conferri, ne jure suo priveretur. Si fiat in manibus laici, valebit quidem in damnum resignantis, ita ut illo privari queat, non tamen ita, ut vacet, nisi Superioris consensus accesserit. *Quod in duobus de renunc. 4.* Resignatio conditionalis debet acceptari à Prælato, in cuius manibus fit. Alioqui non amittit ius tuum, qui resignat. *c. fin. de renunc. 5.* Beneficium resignatum conferri debet illi, in cuius favorem cum clausulâ ordinariâ est resignatum: alioqui provisio invalida erit *c. un. De rev. permut. 6.* Requiritur, ut acceptet, in cuius gratiam renunciatio fit: alias retinet ius suum, qui resignat propter clausulam *Non aliter*. 7. requiritur consensus

consensus patroni, si est beneficium iuris patronatus, vel electoris, si est electivum. *Glo. in clem. un. de rer. permut.* si tamen resignatio videatur ecclesie futura utilis, poterit superior illam approbare. 8. si resignatus infirmus est, supervivere debet 20. dies post resignationem: alioqui beneficium vacare censetur per obitum, non vero per resignationem. 9. si resignatio in Curia Romana fiat, intra 6. menses a die supplicationis oblatae computandos publicari debet in loco beneficii: si autem extra Curiam fiat, intra annum publicanda est. *V. Reg. Cancell. ap. Rebus §. Regula de publicandis. Less. c. 34. D. 35.*

VIII. Resignatio qualificata, cum ius beneficii in alium transfertur reservatis sibi omnibus fructibus iure communi illicita est *c. Maioribus. de preb.* ubi divisio beneficiorum prohibetur. Dividitur autem, cum uni titulus alteri fructus tribuuntur. *Dixi iure communi*, ut non ignores fieri posse, quando necessitas vel utilitas suadet. Ad ecclesie debita soluenda concessum aliquando liquet ex *c. si tibi concessio. & Clem. VI.* dicitur concessisse Hippolyto Mediceo Cardinali facultatem statuendi pro libitu ad sex menses de omnibus totius Ecclesie beneficiis. *Innoc. Ioan. Andr. Imola. Decius. Reginald. l. 3. tr. 3. n. 247. Barb. in c. cit. Maiorib.*

IX. Idem dicendum est de resignatione beneficii cum favore regressus. Porro ius recipiendi beneficium resignatum vocatur *Regressus, Accessus & ingressus.* *Regressus* supponit beneficium ante possessum fuisse: *Accessus* vero & *ingressus* non item. *Aditus* connotat obstidisse aliquid, puta, Irregularitatem, aetatem, aut quid simile. *Ingressus* indicat aditum ad beneficium ex

parte, hoc est, ad ius & titulum, non vero ad possessionem illius. Iam solius Papae auctoritate fieri potest, ut quis resignet cum regressu, accessu, vel ingressu: coram Ordinariis autem debet absolute & simpliciter fieri. *Imò Conc. Trid. Sess. 25. can. 7.* omnem accessum & regressum in beneficiis etiam cathedralibus prohibet, quia hereditariae successione imaginem praefertunt. Excipitur tamen regressus, ingressus & accessus, qui conceduntur pensionario, quando illi constituto tempore pensio non soluitur: Item illi, qui iure communi subsistunt, quales est regressus in *c. si beneficia de preb. in 6.* ubi ignoranter accipiens beneficium prius reservatum, vel collatum alteri, si ex quo scivit, sine difficultate dimittit, priora beneficia recuperat propter illud dimissa. Simili modo licet beneficium recipere tibi, si ita resignasti, ut conferretur Titio, & non alteri, si id non fiat. *Azor. 11. l. 7. c. 19. Regim. l. 30. cap. 23. & 24. Vallensis l. 4. De benef. tit. 15.*

X. Resignationem non reddit invalidam, commissum a beneficiato crimen, & inde consecuta irregularitas. *Rebus. de modo amittit. benef. num. 51. Covar. Clem. si furiosus par. 2. §. 4. num. 7. Mol. Tract. 3. Disp. 78. num. 2.* Nec obstabit, si alius quisquam ante sententiam privationis beneficium a summo Pontifice impetrarit: nihilominus enim resignari in favorem alterius poterit, vel ab eodem, qui possidet, retineri, si Episcopus dispensarit.

Garz. Par. 11. c. 3. n. 63. Layman l. 4. Tr. 2. cap. 17. num. 8.

§. VII.

De permutatione Beneficiorum.

I. **P**ermutatio generatim loquendo est certæ rei ad alteram facta præstatio. l. i. ff. de rer. permut. Hinc beneficij permutatio est, cum duo vicissim sua beneficia dimittunt, ut alter alterius beneficium obtineat. Ex quo colligitur multum convenire cum resignatione in gratiam alterius factâ. *Pe. Vbaldus. Frider. Senensis. Cambarius. alii.*

II. Iure Canonico prohibita est permutatio beneficiorum, quæ propria auctoritate fit, idque ob quatuor causas. *Prima* est ut ecclesiasticis personis omnis avaritiæ & ambitionis viâ præcludantur. *Secunda* ne de beneficiis, ut de aliis secularibus bonis disponere videantur. *Tertia* ne putent idcirco se in beneficia habere, quod in patrimonio suo. *Quarta*, quia permutatio supponit abdicationem unius beneficij, & acceptionem alterius quod Canones non permittunt propria auctoritate fieri. *c. ad questiones de rerum permut. Azor II. l. 7. c. 29. q. 2. Tabiena V. Beneficium §. III. n. 14.*

III. Permutatio faciendâ est cum auctoritate Superiorum, qualis est. 1. Pontifex. 2. Ordinarius loci, sive Episcopus, sive eo superior. 3. Omnis Prælati, qui ius habet conferendi instituendi, & à beneficio removendi, cujus generis sunt Abbates, & alij Prælati, qui episcopalem iurisdictionem consuetudine aut privilegio habent. De Vicario Generali non videtur idem dicendum, sed speciale illi mandatum necessarium est. Canonicorum Collegium permutationes beneficiorum admittere

poterit, quando ius ea conferendi, vel ad solos Canonicos pertinet, vel ad eos simul & episcopum. *Innoc. c. Quæsitum. Panorm. eod. & c. Cùm ex iniuncto. de heret. de rer. permut. Glo. Clem. r. eod. tit.*

IV. Non licet beneficium ecclesiasticum permutare cum alio jure spirituali, quod non sit beneficium, puta cum jure decimarum, patronatus aut similiter; nec cum jure, quod quis habet ad beneficium, non in beneficio ut si quis habeat literas Apostolicas, quarum auctoritate beneficium expectat. Multò minùs potest beneficium ecclesiasticum permutari cum patrimonio, cuius ratione aliquis est ad sacros ordines promotus aut cum hospitali domo, quæ beneficium non est. Si tamen Ordinarius consenserit in eiusmodi permutationem, ut beneficium ecclesiasticum cum jure nominationis, vel collationis permutetur, crediderim validam fore permutationem, quia. *Clem. un. de permut. rerum nihil aliud dicit, quam spiritualia cum temporalibus permutari non posse, quod in proposito casu non fit. Az. II. l. 7. c. 29. Armilla V. Beneficium. n. 75. & seq.*

V. Ad legitimam permutationem supposito, utrumque habere ius proprium, reale, & pacificum in beneficio permutando, requiritur. 1. ut absit dolus, & metus. 2. Ut in manus Ordinarij uterque resignet. 3. ut collatio fiat in permutantes. Nam si alteri conferatur irrita collatio erit. *Clem. un. de permut. rer.* Quocirca Ordinarius postquam consensit in resignationem, ipsis tenetur conferre. Neque opus est, ut eodem tempore utrumque permutatio fiat. 4. requiritur consensus illorum, ad quos electio, vel præsentatio spectat. *Glo. in Clem. di. Potest autem episcopus*

pus

pus supplere consensum, si fortè patronus renuerit. *Canis. l. 3. tit. 8. Less. cap. 34. dub. 36.* Fallitur ergò *Rebuffus, qui tit. de permut. n. 14.* & 15. valere putat permutationem cum beneficio ficto, quod permutans se habere simulat.

VI. Inæqualitas beneficiorum non impedit absolute permutationem. Potrò inæqualia sunt. *Primò*, quando unum habet onus V. g. curam animarum alterum verò non habet. *Secundò* quando unum est pingue, alterum verò macilentum. Neutra tamen obesse potest permutatio, si absque vi, & dolo fiat. Contingit enim, ut magis conveniat mihi, quod tenuius est, vel gravius: quo posito non patior iniuriam, sed excessum, qui putatur inesse beneficio, condono. *Azor l. cit. Less. lo. cit. num. 199. Reg. l. 30. cap. 24. Franc. Leo in thesau. Par. 2. c. 19. dixi. si absque vi & fraude fiat.* Etenim siue invitus per vim, cui non potest resistere, impellitur, siue per fraudem, quam non videt, circumvenitur, congenitâ libertate per injuriam exutus est: adeoque vel beneficiorum permutatio viribus caret, ut non subsistat: vel certè à Magistratu ecclesiastico in ultionem sceleris & iniuriæ irritanda est.

§. VIII.

De reservatione, & Devolutione beneficiorum.

I. Beneficia reservata dicuntur, quæ summus Pontifex ita addicit sibi, ut quando vacaverint, solus conferat. Reservatio beneficiorum igitur ita definiri potest. *Est alicuius beneficii ecclesiastici vacaturi per habentem ad id potestatem ad se facta avocatio.* Non fuisse olim in usu inde liquet,

quia in nullâ Decreti parte de ea mentio fit. In *Conc. Basiliens. Sess. 23.* legimus, omnes omnium beneficiorum reservationes aboleri cum mandato, ne deinceps ulla fiat. Sed decretum illud à summo Pontifici non est approbarum, ne iuri & iurisdictioni suæ vulnus infligeret. *Aneas de falconib. de Reservat. Azor 11 l. 6. c. 36.*

II. Reservatio beneficiorum duplex est, *Generalis & Specialis.* *Generalis* est quando Pontifex sibi reservat omnia beneficia eiusdem ordinis. V. g. omnes ecclesias Metropolitanas, omnes Cathedralis &c. *Specialis* dicitur vel ratione loci, ut cum certæ alicuius ecclesiæ beneficia reservantur, vel ratione beneficii, ut cum certa dignitas reservatur, vel ratione personæ, ut si Pontifex mandet beneficium aliquod quando vacaverit Titio, aut Lucio conferri *Azor. loc. cit. Q. 3. Escobar Tratt. 5. Exam. 1. §. 2.*

III. Papa reservat sibi. *Primò* collationem dignitatum, quæ post episcopalem maiores sunt in ecclesijs Cathedralibus, cuiusmodi in Germaniâ nostra sunt Præposituræ: Item collationem dignitatum principalium in ecclesijs Collegiatis, ut videre est in *Reg. 3. Cancellaria.* Verùm quia in multis ecclesijs dignitates per electionem conferuntur, signum est, privilegio obtentum esse. *Secundò* reservat omnia beneficia promovendorum, id est, quæ vacant per obtentionem alicuius V. g. episcopatus, aut similis prælaturæ à Papa conferendæ. Nec obstat, si episcopatus vel dignitas electiva sit, sed absolutè post adeptam confirmationem, & quietam possessionem vacant beneficia prius habita. Imò locum habet prædicta reservatio, quando Pontifex dat alicui beneficium

G 2 habenti

habenti alterum incompatible: huius enim ipso jure vacantis collatio sedi Apostolicæ reservatur; ~~incompatible, huius omnimode iure vacantis collatio sedi Apostolicæ reservatur.~~ Tertio reservat omnia beneficia Cardinalium, Curialium ac familiarium Papæ, licet extra Curiam vacent: quin etiam reservantur beneficia illorum, qui Cardinalis alicuius domestici sunt. Nec obstat, si quo tempore moritur, non amplius erant in priore officio aut servitio, quia beneficia semel affecta semper affecta consentur. Quarto reservat beneficia per obitum legatorum ac Curatorum suorum, quorumcunque item ad Curiam venientium, & ab eâ recedentium, si in ipsâ Curia vel in locis ultra duas à Curia non distantibus moriantur. *Extrau. ad regimen. de prebend. Quinto reservat beneficia omnia, quæ vacant per depositionem, privationem vel translationem auctoritate Sedis Apost. factam. Item ad quæ aliqui in concordia, vel discordia electi vel postulati sunt, si electio cassata vel postulatio repulsa vel renuntiatio ab iis facta, & admissa à Pontifice fuerit. Atque hæc, ut illa, de quibus num. præcedente in Curia vacare dicuntur. c. 2. de preb. in 6. V. Reg. Cancellaria Apost. & Cardin. Tuschum Conclus. 75. & sequ. Franc. Leo Par. 2. thesauri eccles. cap. 18 num. 78. Pua/co. pag. 374.*

IV. Prædictæ reservationes non uno modo limitari debent. Nam. Primo locum non habent in beneficiis manualibus, sive ad nutum amovibilibus. Secundo in beneficiis ecclesiæ non numerata sed receptiva, id est, in qua non est certus numerus beneficiorum. Eiusmodi enim beneficia nunquam consentur vacare. Tertio in be-

neficiis quæ sunt iuris patronatus laicorum ex fundatione, constructione, dotatione. Comprehenduntur tamen, quæ sunt iuris patronatus ecclesiastici vel in quibus ius præsentandi competit laicis ex privilegio, aut præsumptione fundata in privilegio. Neque enim expedit, ut laicorum iuris quicquam derogetur, ne illorum pietas & studium in erigendis, & dotandis ecclesiis intepescat. Quarto locum non habet in beneficiis quæ resignantur ut permutentur, quia non consentur propriè vacare: Denique eximenda sunt beneficia, ad quæ postulanda Imperator habet preces ex speciali privilegio, de quò *V. Paratitla Vorburgi pag. 697. Covarr. l. Practicar. QQ. c. 36. n. 4.*

V. Extat apud Gallos pragmatica sanctio in Concilio Basil. concepta, à Carolo VII. Biturigibus probata. Anno 1438. & in senatu Parisiensi publicata 3. Id. Jul. in qua summi Pontificis potestas in conferendis beneficiis non parum minuitur, ideoquè in Conc. Lateran. reprobata est. Quanquam *Degrassalius l. 2. regalium Francia docet Regibus Gallia collationem beneficiorum ecclesiasticorum convenire ex consuetudine immemoriali vel ex compositione facta in fundatione beneficiorum. Cosmas Iuris C. & senat. Paris. Consiliarius Pias. in Praxi pag. 391. Az. 11. l. 6. cap. 36. Q. 2.*

VI. Beneficium esse reservatum, & affectum diversa sunt. Affecta propriè dicuntur, quæ ad tempus sic addicta & obligata sunt summo Pontifici, ut pro eo tempore omnibus alijs sublata potestas sit ea conferendi. V. g. Pontifex alicui beneficium contulit, sed propter impedimentum aliquod, Canonicum collatio invali-

da fuit, tunc beneficium illud dicitur affectum, quia non potest ab Ordinario conferri, sed denuò conferendum est auctoritate Papæ. Item commendat Papa alicui beneficium, si provifus moriatur, manet affectum, ita ut dare illud folus Pontifex queat. *Federic. Confil. 290. Gemin. Confil. 138. Tufchus concl. 77.*

VII. Menfes Apoftolici in quibus beneficia vacantia ad fummum Pontificem pertinebant, olim octo fuerunt, quatuor reliquos Ordinarij habebant: Poftea Pius V. in favorem Ordinariorum fex menfes tantum refervavit ita ut alternis menfibus Ordinarij ius conferendi habeant Papæ menfes funt *Ianvarius, Martius, Maius, Iulius, September, November.* In his menfibus beneficia Pontifex confert, quomodocunque vacaverint, modò non vacent ex fpontaneâ refignatione, quam Conftitutiones Apoftolicæ *Ceffum* vocant. Excipiuntur etiam beneficia, quorum conferendorum ius ad Archiepifcopum vel epifcopum pertinent, qui fimul funt S. R. E. Cardinales. *Franc. Leo in thefaur. eccl. Pars 2. c. 18. Azor 11. l. 6. c. 36. Q. 11.*

VIII. Quod ad devolutionem beneficiorum attinet, iure Canonico cautum eft, ut fi intra tempus præfixum non puta 6. menfium conferantur à patronis fuis beneficia, perdant pro eâ vice ius fuum, & accedat Ordinarijs, quod cum fit, caducum effe beneficium dicimus, quemadmodum Veteres I. C. appellant caducam dotem, caducum legatum, caducam hæreditatem. Huius moris caufa eft. Primò ne beneficia diu vacent, indeque ecclefia damnâ capiat. Secundò ut negligentia collatorum caftigetur, qui præfcriptum tempus non observant. Idem fit, quando

fcienter indignum eligunt. *Sily. in V. Ius patronatus nu. 7. Franc. Leo l. cit. n. 7. Vallens. l. 2. De benef. c. 20. Rebuff. 11. De devolutione n. 7. Sily. V. Beneficium IV. nu. 10.*

IX. Quando epifcopus, cui conferendius tantum competit, negligens eft, ad Collegium Canonicorum devolvi beneficia existimat *Abb. in c. Cum in cunctis de elect. ubi apertè dicitur Epifcopus autem fi contra hoc fecerit aut confenserit fieri, potestatem amittat, & per Capitulum ordinetur.* Aliter tamen vifum eft *Innocentio*, qui ad epifcopi fuperiorem cenfet devolvi. Quid in eiusmodi eventibus faciendam fit, ab ulu & confuetudine loci fumendum eft. *Vallens. l. 3. tit. 8. § 3. Item 11. 9. Azor 11. l. 6. cap. 28.* quæ licet pro diverfitate locorum varia fit, nihil obeft faluti credentium, cum illis Canonica non obfiftat auctoritas. Manet liquidem una fides, quæ per dilectionem operatur bona. *c. Scit Sancta. Diff. 12.*

X. Si contingat ab Canonicis Cathedralibus epifcopum eligi indignum, collatio ad fummum Pontificem devolvitur ut exprefse docet *c. Quanquam de elect. in 6.* Excipe, nifi pars Canonicorum, quamvis minor, contradicat. Tunc enim illorum iudicium & electio prævalet, iuxta *c. Gratium de post. Præf. ubi Abb. n. 5.* notat fi plures è Capitulo funt inhabiles, puta, excommunicati, aut fufpenfi, totum ius, five potestas capitularis refidet apud habiles. In alijs minoribus beneficijs devolutio ad epifcopum fit, cum à Capitularibus, qui ius eligendi vel confirmandi habent, peccatum eft. *c. Cum in cunctis de concess. præf. Laym. l. 4. tit. 2.*

c. 11. n. 5.

§. IX.

De Annatis.

I. **A**nnatæ (pensionis) seu Annatarum vocabulum non uno modo sumitur. Late acceptum significat illam seu pecuniæ, seu pensionis quantitatem, quæ pro quocunq̃ beneficio consistoriali iuxta taxam Romanæ Curie soluitur. Secundò est medietas fructuum primi anni, quæ pro aliis beneficiis minoribus, non consistorialibus exigitur. Propriè est reditus primi anni soluendus Curie Romanæ pro expeditione cuiuscunq̃ beneficij consistorialis in Camerâ non taxati. *Laerr. Cherub. initio Bullarii. Azor Par. 11. l. 7 c. 12. Eckius in Enchir. c. 25.*

II. Omnium primò constitutam esse à Bonifacio IX. An. Chr. millesimo trecentesimo nonagesimo sexto *Platina* scribit. alii auctorem faciunt Ioann. XXII. qui An. 1316. electus est. *Cherubin. Par. 1. Bullarii pa. 142.* annatarum solutionem antiquissimâ vocat, & approbatam in Conc. Vienn. quod celebratum Anno Chr. 1311. sub Clem. V. & Constantiensi, quod Anno Christi 1414. in schismate trium Pontificum cœpit. Si Annatas primò constituit Bonifacius IX. vel Ioannes XXII. quomodo approbata sunt in Conc. Vienn. quod multum antecessit, & quo modo antiquissimâ vocari possunt? *Polydorus Virgil.* quem in Chronico suo *Genebrardus* sequitur, l. 8. De Invent. rer. c. 2. Annatarum usum ait antiquiorem esse, quàm recentiores quidam scriptores existiment. Mallem ipsam, & veram originem indicasset. Illud benè animadvertit, à Bonifacio IX. &

Ioanne XXII. denudò exactas esse, cum prædem intermissæ fuissent.

III. Annatarum exactiorem multi impugnarunt. Præter hæreticos, quibus nihil iucundius & facilius, quàm Romanorum Pontificum acta criminari, *Cosmus auctor Glossæ in Pragmat. Sanctione, & Guarenus l. 6. de sacris Ecclesia ministris scribit* repugnare iuri divino, & ecclesiastico. Iuri divino quidem, quia Christus *Matth. 10.* præcepit suis, ut quæ gratis accepissent gratis darent. At per Annatas contrarium fit, quia pro Abbatiâ, vel episcopatu exiguntur. Hinc *Guarenus* concludit, conventionem inter *Leonem X. & Franciscum I. Gallia Regem*, quoad hoc turpem, & inhonestam videri, ideoquè pro non scriptâ habendam. Iuri ecclesiastico quoque contrariari patet *ex causa 1. Q. 1.* ubi multi *Canon*es vetant *Simoniam*, & prima Rubrica habet. *Emerere spiritualia grave peccatum esse, multorum auctoritate probatur.* His accumulatur alias rationes, quæ etiam in Concilio Basileensi propositæ sunt. *Prima est.* Omnes Christianos abstinere decet etiam è specie mali. ergò multo magis Romanum Pontificem, & illius Curiales. *Secundò*, per Annatas factum est, ut indigni ad summum Ecclesiæ honorem, & Prælaturas ascenderent, præteritis dignis, eò quòd propter inopiam tantam pecuniæ summam non possent exhibere. *Tertio*, occasionem inde sumunt Prælati, ut clericis sibi subiectis novas contributiones indicant, ut suam ipsi pensionem compleant. *Quartò*, per eiusmodi praxem pecuniæ ex Regno, & provinciis propriis Romam deferuntur, quod non tantum grave, & noxium, sed insupportabile aliquando. Quid enim, si intra unius, vel duorum annorum

horum spatium bis, aut ter novus episcopus eligendus sit, an totius unius anni redditus 30. aut 40. millium pensio Romam mittenda? Propter eiusmodi incommoda Ioannes Andr. in c. *Inter cetera de off. Ordin.* consilium dedit, idq; in Concilio Vienn. oblatum episcopis est, ut summus Pontifex loco annatarum vicesimam partem omnium proventuum ecclesiasticorum pro sua, & suorum sustentatione sumeret. Non acceptarunt Prælati illud timentes ne futuri Pontifices & vicesimam partem reddituum, & Annatas simul exigèrent. *Card. Tuschus Conclus. 378.*

IV. Extat Concilii Basileensis, non approbatum à summo Pontifice, *decretum sess. 21.* his verbis. Sacrosancta Synodus statuit ut de cætero nihil penitus ante, vel post exigatur, ratione literarum, Bullæ, Sigilli, annatarum, communium, & minorum servitorum, primorum fructuum, deportatum, aut sub quocunq; alio titulo, colore, vel nomine, prætextu cuiuscunq; consuetudinis privilegij, vel statuti, aut aliâ quavis causâ vel occasione, directè vel indirectè, solum scriptoribus, abbreviatoribus, & registratoribus literarum, seu minutarum pro ipsorum labore competente salario persolvendo. Ita Concilium Basileense contra Pontificiam Curiam, ut mirum non sit, approbationem deesse.

V. Non obstante Pontificis dissensu, & contradictione Curialium, *Carolus VII. Gallia Rex* in Bituricensi conventu præallegatum Basileensis Concilij Decretum sanctione Pragmaticâ approbavit, vetuitq; ne quisquam ante vel post impetrationem, & confirmationem Romanæ Curia pendatur præter iustum stipendium illis, qui literis, aut Bullis expediendis oc-

cupantur. *Gualter. in Chronol. pag. 617. Genebr. in Engenio 17. Hinc Greg. Tholos. l. 33. Syntagm. c. 13. n. 42.* In Gallia, inquit, meritò videntur sublatae Constitutiones Curia, aut Cancellaria Romanæ, quæ Bursales vocantur: & Annatae, seu taxationes beneficiorum, quas Galli non solvunt, nec tenentur in impetratione beneficiorum exprimere verum beneficij valorem; etsi de his quædam compositiones solvantur.

VI. Pro Germaniâ inter *Nicolaum V. Pontificem, & Fridericum III. Imperatorem* ita conventum est, ut de Ecclesiis cathedralibus omnibus, & monasteriis viro- rum duntaxat vacantibus, & vacaturis solvantur pro fructibus primi anni à die vacationis summæ pecuniarum in libris Camera Apostolicæ taxatæ, quæ communia servitia nuncupantur, & si quæ excessivè taxatæ sint, retaxentur. *Et infra.* si infra annum bis, aut pluries vacaverint, semel tantum solvantur, nec debitum eiusmodi in successorem, ecclesiam, vel monasterium transeat. De cæteris verò dignitatibus, personatibus, officiis, ac beneficiis sæcularibus, vel regularibus quibuscunq; quæ auctoritate Sedis Apostolicæ conferuntur, solvantur Annatae, seu medij fructus iuxta taxam solitam à tempore possessionis infra annum. Sed de beneficiis, quæ valorem 24. florenorum auri de Camera non excedunt, nihil solvantur, curatq; hæc observantia deinceps, nisi eam similiter in futuro Concilio de ipsius nationis consensu contingat immutari. *V. Concordata apud Cambricum in sum. iur. Canonici.*

VII. Soli Angli, ut *Polyd. Vergilius refert l. 8. De rer. inventorib. c. 2.* præ aliis nationibus;

bus, Annatarum onus recusarunt subire in minoribus Sacerdotijs: ex quibus aliis in regnis, & provinciis dimidiam unius anni proventuum partem capere Pontifex solebat. Quantum inde annuè colligatur, difficile, & incredibile dictu est. In solâ Galliâ confecisse Annatas olim sexcenta nonaginta septem millia septingentos, & quinquaginta francos, sine Præiaturis, quæ non taxabantur, cum earum summa nihilo minor esset, fide digni Auctores tradiderunt. *V. Archæantologiam Gotofredi p. 51. & Taxam Episcopatum Gallie in Tom. 10. Tractatum Iuris.*

VIII. Errant verò plurimum, qui vel iniustitiæ reum faciunt Pontificem, vel cum Panormitano Simonie accusant, quia pro collatione; aut confirmatione dignitatum & beneficiorum ecclesiasticorum certam pensionem exigit. Neque enim pro eo, quod spirituale est, vel à Papa, vel Curialibus Romanis quicquam petitur, sed quia seminanti spiritualia metere licet temporalia, pro sustentandâ familiâ, labore servientium, aliisque oneribus ferendis partem aliquam de beneficiorum fructibus decerpit Pontifex, & reservat sibi eodem iure, quo posset alteri reservare, & applicare: ut qui bonorû ecclesiasticorum generalis administrator est, at hoc ipsum, clamant malevoli, speciem mali habet, & incommodis n. 3. commemoratis obnoxium est. R. apud peritos, & oculo simplici præditos nullius mali species apparet. Aliter si mali vel imperiti sentiunt, docendi, vel contemnendi sunt. Si cubi abusus invaluit, danda opera, ut corrigatur. *V. Azor. tit. l. 6. cap. 12. ubi circa finem monet, frustra Simoniam à quibusdam metui, quia illi nullus in summo Ma-*

gistratu locus est.

IX. Superest explicare, quo iure Annatarum pensio Summo Pontifici debeatur? *Ferdinandus Corduba in Tract. singul. de annatis* demonstrare nititur, iure divino deberi, aut saltem ex iure divino scripto originem trahere. quoniam in Veteri lege iussu Dei decima fructuum pars Levitis, & Sacerdotibus soluebatur, qui deinde ex illis decimis decimam summo Pontifici dabant, quæ decima decimarum vocata est, *Numer. c. 10. Eckius quoque in Enchir. suo tit. de annatis* fatetur, illas solui iuxta Veteris legis institutum. Rem propius inveniendi facilis apparet solutione similium quæstionum. Cur enim redditus annui, distributiones, portiones, decimæ & similia debentur clericis, & Ecclesiæ ministris? Si rem spectes, iure naturali, quia dignus est operarius mercede suâ, & qui altari servit, de altari vivit. *1. Cor. 9. v. 13.* Si verò definitam quantitatem, ea non nisi humano iure, & arbitrio constituta est. Annata pensio igitur summo Sacerdoti debetur pro curâ & sollicitudine, quam habet omnium ecclesiarum: determinationem humana prudentia facit, cui non mirum si mixta cupiditas exorbitet. Quemadmodum ergo in assignandis beneficiorum proventibus nemo mathematicam, seu arithmeticam proportionem desiderat, sed morali contentus est, ita in taxa annatarum sibi faciendum unusquisque persuadeat. *V. Eck. Enchir. c. 25. Azor tit. l. 7. c. 12. Grets. in Exam. Myste-*

ris Plessæani pag. 71.